

**UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”
CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE RELAȚII INTERNAȚIONALE ȘI
STUDII DE SECURITATE**

REZUMATUL

TEZEI DE DOCTORAT

**Administrația Publică Locală și Cooperarea
Transfrontalieră Româno-Maghiară după
aderarea la UE. Studiu de caz: Județul Bihor**

**Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. Ioan HORGA**

**Student-doctorand:
Claudiu Adrian POP**

2018

Cuprins

1. Cuprins
2. Abrevieri
3. Introducere
 - 3.1. Obiectivele cercetării
 - 3.2. Incadrarea teoretică
 - 3.3. Metodologia cercetării
 - 3.4. Structura lucrării
 - 3.5. Sursele
 - 3.6. Limitele cercetării
4. Administrația publică de la regionalizare prin descentralizare la regionalizare prin recentralizare în România. Analiză teoretică
 - 4.1. Constrângerile administrative dezvoltate în timpul crizei economice conduc către o schimbare de paradigmă în procesul de regionalizare
 - 4.2. Designul “noi paradigme a regionalizării” prin procesul de centralizare apare în contextul aplicării principiului condiționalității din perioada de pre-aderare
 - 4.3. Actorii subnaționali caută să se adapteze evoluțiilor procesului de recentralizare în plan regional
 - 4.4. Re-regionalizarea ca rezultat al recentralizării și al redistribuirii competențelor
 - 4.5. Concluzie
5. Evoluția cooperării transfrontaliere româno-maghiare și implicarea administrației publice teritoriale
 - 5.1. Ce se urmărește prin cooperarea transfrontalieră și care este locul administrației publice?.....
 - 5.2. Câteva considerații asupra evoluției cooperării transfrontaliere
 - 5.3. Structurile de cooperare-motoare ale cooperării transfrontaliere
 - 5.3.1. Districtele europene
 - 5.3.2. Euroregiunile
 - 5.3.3. Grupările Locale de Cooperare Transfrontalieră (GLCT)
 - 5.3.4. Gruparea Europeană de Cooperare Teritorială
 - 5.4. Participarea României la cooperarea transfrontalieră
 - 5.4.1. Cooperarea transfrontalieră la frontiera româno-maghiară
 - 5.4.1.A. Programul Phare CBC (2004-2006)
 - 5.4.1.B. Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007–2013 (HURO)
 - 5.4.1.C. Programul Interreg V-A România-Ungaria (ROHU), 2014-2020
 - 5.4.2. Euroregiunea Bihor–Hajdu–Bihar un actor inert!
 - 5.4.2.A. Structurarea Euroregiunii Bihor–Hajdu–Bihar nu a prea folosită
 - 5.4.2.B. Instituționalizarea și dezinstituționalizarea euroregiunii Bihor–Hajdu–Bihar
 - 5.4.2.C. Perspectivele de dezvoltare ale Euroregiunii

6. Evoluțiile post-aderare din Europa Centrală și de Est fac din administrația publică locală cel mai important actor al cooperării transfrontaliere. Studiu de caz: județul Bihor
 - 6.1. Ce s-a urmărit prin întrebările puse?
 - 6.2. Analiza răspunsurilor la chestionar
 - 6.2.1. Implicarea administrației publice regionale și locale în stimularea cooperării transfrontaliere
 - 6.2.1.1. Care entități administrative ar trebui să se implice în cooperarea transfrontalieră?
 - 6.2.1.2. Ce trebuie să facă administrația publică regională și locală pentru stimularea cooperării transfrontaliere ?
 - 6.2.1.3. Indicați cele mai importante 3 funcții care pot fi îndeplinite de către administrația publică în stimularea cooperării transfrontaliere?
 - 6.2.1.4. Ce factori frânează dezvoltarea cooperării transfrontaliere în regiunea noastră?
 - 6.2.1.5. Cum evaluați activitatea următoarelor entități în sfera cooperării transfrontaliere?
 - 6.3. Forme de management eficient ale cooperării transfrontaliere
 - 6.3.1. Ce instituții în opinia dumneavoastră sunt cele mai active în cooperarea transfrontalieră?
 - 6.3.2. În opinia dumneavoastră care ar fi cele mai eficiente forme de management al cooperării transfrontaliere din regiunea dumneavoastră?
 - 6.3.3. În opinia dumneavoastră care este cauza slabei dezvoltari a structurilor inovative de cooperare transfrontalieră?
 - 6.4. Evaluarea nivelului de informare promovat de autoritățile de stat și cele județene în domeniul cooperării transfrontaliere
 - 6.4.1. Cum evaluați nivelul de informare promovat de autoritățile de stat și cele județene în domeniul cooperării transfrontaliere?
 - 6.4.2. Care sunt cele mai importante instituții care trebuie să ofere informații asupra programelor de cooperare transfrontalieră și a competiției la care pot să participe organizațiile din regiune?
 - 6.4.3. Ce informații ar trebui să cuprindă baza de date comună a proiectelor de cooperare transfrontalieră supuse competiției ?
 - 6.4.4. Nevoia creerii unui centru de creație și consultare pentru formarea bazei de date, monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a programelor de cooperare transfrontalieră și a proiectelor din spațiul Euroregiunii Bihor-Hajdu Bihar
 - 6.4.5. Ce tipuri de informații statistice ar fi necesare să fie colectate de către centrul de informare, monitorizare și evaluare a activității transfrontaliere?
 7. Concluzii
 8. Bibliografie
 9. Anexe

Ideea de la care am pornit și pe care am fasonat-o pe parcursul cercetării este următoarea: În condițiile proceselor descentralizării incomplete/recentralizării din Europa Centrală și Est, administrația publică locală *poate și este creditată* de către cei pe care-i guvernează să fie un actor important în dezvoltarea locală, folosind toate parghiile programelor europene, inclusiv cel de cooperare transfrontalieră și în același timp să fie un factor de asimilare a valorilor și practicilor europene de tip *bottom-up*.

Din esența obiectivului central (general) decurg și cele două obiective secundare ale lucrării, din perspectiva cărora am analizat:

a) administrația publică locală din țara noastră are potențial să se adapteze la evoluția actuală a relațiilor dintre autoritatea centrală și cele subnationale, care tind către recentralizare și asigure o guvernare care, să fie nu numai de tipul „curea de transmisie”, ci o guvernare activă și aplicată la particularitățile locale.

b) guvernării (cetățenii) așteptată de la administrația publică locală să fie vizionară, flexibilă și orientată către nevoile locale și în acest sens ea este creditată cu autoritate în a folosi toate resursele posibile pentru dezvoltare.

În cercetarea noastră am pornit de la faptul că definirea obiectivelor și eforturile actorilor de la nivel județean și local în acord cu legislația națională actuală, dar în mod particular cu nevoile comunităților pe care le gestionează, va contribui la amplificarea implicării actorilor în atragerea de fonduri europene, inclusiv prin programele de cooperare transfrontalieră, așa cum este în cazul județului Bihor, Programul România-Ungaria. Aceasta stare de fapt ne-a oferit și cadrul definirii *primei ipoteze* de lucru.

Astfel, pornind de la faptul că majoritatea autorilor care se opresc asupra fenomenului regionalizării consideră că numai prin descentralizare se poate ajunge la regionalizare, ca expresia a europeanizării, și, evident, la autonomie locală, eu vin și avansez ipoteza că și prin procesul de centralizare se poate ajunge la un anumit nivel de regionalizare și autonomie locală, cu condiția ca actorii implicați din administrația publică să nu aștepte soluții de dezvoltare de la nivel central, ci să caute să eploateze oportunitățile de finanțare pe care UE le oferă, cum este cazul programelor de cooperare transfrontalieră. Cercetarea noastră se poate înscrie în parte în aceste demersuri de europeanizare tip *to-down* (de sus în jos), însă dorim să vedem care este tendința viitoare în relația administrație publică locală și cooperare transfrontalieră în condițiile unei realități regionale de

recentralizare în Europa Centrala și de Est¹, în care avem demersuri de re-nationalizare de tip *to-down*. Este posibil, ca să asitam, prin cooperarea transfrontaliera la stimularea europeanizării de tip *bottom-up* (de jos în sus) în rândul administrației publice prin cooperarea transfrontaliera sau avem de a face doar cu o speculare a oportunităților? În favoarea ipotezei mele stau o seamă de argumente pe care le voi enumera într-o formă sintetică în primul capitol și le voi consolida prin studiul de caz din ultimul capitol.

Cea de a doua ipoteza porneste de la ideea ca, în ciuda obișnuinței ca dimensiunea cooperării transfrontaliere implica mai degrabă actori privați decât actori publici și cu atât mai puțin administrația publică, care este profund legată ierarhic de autoritatea centrală, administrația publică județeană și locală din entitățile administrative teritoriale de la frontierele României se poate implica în dezvoltarea cooperării transfrontaliere, în atragerea de fonduri europene prin programele de cooperare transfrontaliera. Aceste aspecte, vor fi urmărite pe parcursul capitolului al doilea și în ultimul capitol, dedicat studiului de caz.

Cea de a treia ipoteza este legată de rolul euroregiunilor ca facilitatori pentru dezvoltarea cooperării transfrontaliere, care încep să fie pus în discuție din ce în ce mai mult de către cercetări mai recente². Faptul că din ce în ce mai multe administrații publice, fie că au o atitudine pasivă în activitatea euroregiunilor, fie chiar renunță și se retrag oficial, deonot, pe de o parte, o percepție de ineficiență în raport cu așteptările și, pe alta parte, arată că administrațiile publice au devenit mult mai pragmatice și nu mai sunt de acord cu încă un plus de reglementări; ele caută să aplice direct proiectele cu partenerii transfrontalieri, cu care împărtășesc același spațiu comun și au aceleași nevoi. Voi verifica această ipoteză mai ales în capitolul al doilea, unde voi vorbi despre Euroregiunea Bihor-Hajdu Bihar și în capitolul al treilea unde dorim să vedem care este percepția funcționarilor din administrație vis – a – vis de euroregiuni în general.

Desigur atingerea obiectivelor propuse în lucrare se poate face din multiple perspective. Însă în demersul meu pornesc de la perspectiva *theory-driven evaluation* a lui Huen – Tsyh Chen³ cu cele trei tipuri de evaluare: evaluarea normativă, evaluarea cauzală și evaluarea compozită. Dintre cele trei tipuri de evaluare, voi utiliza în cea mai mare parte a cercetării mele evaluarea compozită, având în vedere că pe parcursul cercetării voi

¹ I. Horga, *op.cit.*, p. 67-69

² *Xxx Manual on removing obstacles to CBC*, Institut of International Sociology Gorizia, 2013

³ Huey – Tsyh Chen, *Theory – Driven Evaluations*, Sage Publications, 1990, 87-141 apud Alin Ciprian Gherman, „Evaluarea cooperării politienesti transfrontaliere in domeniul transporturilor rutiere” in Horga Ioan, Țoca Constantin-Vasile, Chirodea Florentina, *Evaluarea cooperării transfrontaliere la frontierele României*, Oradea, Primus, 2013, pp. 87-89.

urmări să realizez îmbinarea aspectelor teoretice cu aspectele practice și cu studiile empirice, aspecte specifice în evaluarea politicilor publice⁴. Voi caua astfel să ofer o imagine clară, o succesiune logică și un aspect de continuitate realizând acest lucru prin clarificarea termenilor de cooperare transfrontalieră în domeniul administrației publice.

Parțial voi face apel și la evaluarea normativă, în special atunci când voi discuta despre cooperarea transfrontalieră în domeniul administrației publice⁵. Evaluarea normativă are trei componente: evaluarea normativă a rezultatelor; evaluarea normativă a documentelor; evaluarea normativă a mediului în care este implementat un program⁶. Dintre cele trei componente ne vom apleca cu precădere asupra evaluării normative a documentelor, componenta care potrivit teoriei normative a analizei documentelor⁷ vizează, în cazul de față, să urmărim cum documentele referitoare la cooperare transfrontalieră în domeniul administrației publice în general au fost implementate.

Așa cum am menționat mai sus fondul de bază al cercetării se va sprijini pe evaluarea compozită, aceasta oferindu-mi, din perspectiva surselor pe care le-am avut la dispoziție, cea mai bună cale pentru evaluarea celorlalți doi piloni ai cercetării cooperare transfrontalieră în domeniul administrației publice, oprindu-ne la cazul Euroregiunii Bihor – Hajdu Bihor.

Discutând de metodele de evaluare pe care le voi folosi în cadrul evaluării compozite, mă voi opri la tratarea globală a problematicii cooperare transfrontalieră în domeniul administrației publice, deoarece este cea mai importantă cale în desenarea unui program efectiv⁸. Odată desenat programul de evaluare vom putea trece la evaluarea diferitelor nivele de tratare a problematicii⁹, astfel încât “to assess their relative effectiveness”¹⁰. Pentru a exemplifica, voi arăta că voi folosi analiza teoretică a documentelor care reglementează cooperare transfrontalieră în general și apoi voi căuta să văd cum ea acționează efectiv la nivelul cooperării în administrația publică.

După tratarea globală voi recurge la tratarea componentelor, aici mă voi orienta către combinarea deodată a componentelor programului și părerilor specialiștilor despre

⁴ Cerchez, Mirela, *Politicile Publice, Success sau eșec, Un ghid al modelelor de evaluare*, Iași, Institutul European, 2012, p. 14-16

⁵ Alin Ciprian Gherman, *op.cit.*, pp. 87-88.

⁶ *Ibidem*

⁷ John W. Finney, Rudolph H. Moos, “Four Types of Theory That can guide Traitement Evaluation”, in Huey – Tsyh Chen and Peter H. Rossi, *Using to Improve Program and Policy Evaluations*, Greenwood Press, New York, Westport, Connecticut, London, 1992, pp. 15- 28.

⁸ Huey – Tsyh Chen, *op.cit.*, p. 259.

⁹ Evert Vedung, *Public Policy and Program Evaluation*, Transaction Publishers, New Jersey, 2009, p. 23-28

¹⁰ *Ibidem*.

ele. Bună oară voi vorbi despre cooperarea cooperare transfrontalieră în administrația publică în domeniul cooperării instituționale, în domeniul instituțiilor descentralizate, etc. Fiecare dintre aceste componente va fi ilustrată cu punctele de vedere ale componentelor, pe două paliere de discuție. Pe de o parte, este vorba analiza interacțiunii componentelor, iar pe de alta de independența acestora. Aici voi acorda atenție cu particularitate lucrărilor de specialitate din domeniul cooperării transfrontaliere, componenta cooperării în administrația publică

Pe parcursul cercetării voi trece apoi la tratarea variabilelor survenite în cadrul programului ROHU (2014-2020) față de HURO (2007-2013) și a acestuia față de Phare CBC (2000-2006) și felul în care componentele programului răspund la aceste variabile. Prin urmare, discutând despre impactul evaluării, asupra programului noi va trebui să fim atenți ca tratarea variabilelor să rezolve problemele apărute pe parcursul implementării programului de cercetare și care nu au putut fi prevăzute de la început.

Pentru a înțelege relația dintre mediul implementării cercetării mele și conținutul programului de cercetare este important ca evaluarea impactului în practica cooperării în administrația publică la frontierele interne ale UE să fie integrată în evaluarea mediului de implementare normativ, realizându-se astfel o evaluare compozită. Pentru a parcurge această cale de evaluare voi acorda atenție participanților (actorilor) la programul cooperării transfrontaliere în domeniul administrației publice.

Din punct de vedere al încadrării teoretice mă voi opri asupra unor teorii din relațiile internaționale și din sfera integrării europene. Din perspectiva teoriilor relațiilor internaționale mă voi opri la teoria constructivismului¹¹. Din punct de vedere al teoriilor integrării voi trata problema din perspectiva teoriei interguvernamentalismului¹².

Metodologia cercetării a fost orientată, pe de o parte, către metoda calitativă: metoda analizei documentelor, a comparației, și studiul de caz – Euro Regiunea Bihor – Hajdu Bihor. Pe de alta parte, am apelat la metoda cantitativă, sub două aspecte. Mai întâi, am colectat date referitoare la situația proiectelor transfrontaliere gestionate în județul Bihor, atât în Programul Phare CBC (2001-2006), cât și în HURO (2007-2013), precum și o selecție a proiectelor CBC din Strategia de dezvoltare a județului Bihor (2014-2020). În al

¹¹ Alexander Wendt, *Social theory of international politics*. Cambridge: University Press, 1999

¹² Andrew Moravcsik, *The Choice for Europe. Social Purpose & State Power from Messina to Maastricht*, Routledge, London & New York, 1999.

doilea rand, am aplicat un chestionar la peste 200 de repondenti referitor la perceptia implicarii administratiei publice în sustinerea cooperarii transfrontaliere. Datele colectate le-am prelucrat sub forma de grafice utilizandu-le pe parcursul tezei pentru sustinerea unor constatari, dar și pentru argumentare atunci cand situatia a cerut-o.

Am apelat la un chestionar mai elaborat în care să vedem opiniile reprezentantilor din administratia publica judeteana, locala și institutiile descentralizate despre anamsblul cooperarii transfrontaliere. Potrivit specialitilor în culegere ade informatii folosind metoda chestionarului acesta trebuie să ajute actorii administratie publice să poata masura efectele rezultatelor politicilor; să motiveze functionarii publici să se focalizeze pe rezultate; să ne ajute ca în întâlnirile cu institutiile subordonate și cu colaboratorii nostril să avem posibilitatea să le oferim date exacte despre evolutia actiunilor noastre, corectand acolo unde este necesar, despre rezultate și efectele acestora; să ne ajute în elaborarea planurilor strategice; să imbunatatim continu calitate serviciilor de guvernanta¹³.

Chestionarul a fost trimis online la cate 3 reprezentanti ai administratiei publice din 54 comune ale judetului Bihor, toate din zona de frontiera romano-maghiara sau care au fost partenere în proiecte transfrontaliere, din cele 7 orase ale judetului Bihor (Alesd, Beius, Marghita, Nucet, Stei, Salonta, Valea lui Mihai) din municipiul Oradea, la institutii descentralizate de pe raza judetului Bihor. Au fost transmise peste 500 emailuri. Au raspuns cercetarii 212 persoane, ceea ce indica o rata de participare de 40,35%.

Chestionarul a fost centrat pe 25 întrebări și este prezentat integral în **Anexa 4**. Prelucrarea chestionarului s-a facut cu ajutorul sistemului SPS, ceea ce sporeste foarte mult gradul de acuratete a centralizarii și usureaza foarte mult posibilitatea interpretarii.

Cat priveste structura continutului chestionarului am folosit, pe langa cunostintele dobandite în urma utrilizarii pe parcursul primelor doua capitole a surselor primare și secundare, și experienta acumulata în calitate de prefect al judetului Bihor pe parcursul a cinci ani și de membru în Camera Deputatilor pe parcusrul unui mandate. Astfel, am cautat prin acest cehstionar să asigur o validitate de continut – prin reprezentativitatea continutului chestionarului în accord cu subiectul cercetat. Am cautat să vad gradul în care poate fi masurata o tendinta de opinie publica fata de problematica cooperarii transfrontaliere în raport cu ceea ce eu am dorit să investighez¹⁴. De asemenea, am cautat să realizez și o validitate de construct și anume validarea ipotezelor și a modului în care

¹³ Harry P. Hatry, « Tracking the Quality of Services » , in James L Perry, Robert K, Christiansen, *Handbuck of Public Administration*, ed. III-a, Wiley, 2015, pp. 328-329

¹⁴ Traian Rotariu, Petre Ilut, *Ancheta sociologica si sondajul de opinie. Teorie si practica*, Iasi, Ed. Polirom, 1997, p. 97; 100-101;

rezultatele se înscriu într-un construct mai larg¹⁵.

Având în vedere specificul, amplitudinea și trăsăturile proiectului de cercetare¹⁶ în realizarea lucrării am urmărit îmbinarea cercetării calitative cu cercetarea cantitativă. Dacă metoda calitativă mi-a permis, pe de o parte, să obțin informațiile de ansamblu, să cotextualizez aceste informații la situația administrației publice din România, particularizându-o apoi la cea a județului Bihor, cercetarea cantitativă mi-a permis să extrag aspectele esențiale reperate cu ajutorul metodelor calitative, cu trimitere directă la rolul pe care poate să-l joace administrația publică locală și județeană în stimularea sau blocarea dezvoltării folosind instrumentele conferite de programele de cooperare transfrontalieră. În acest sens am realizat **Anexele 1-3** care conțin o sinteză a proiectelor derulate de către administrațiile publice din județul Bihor între 2004-2013 și cele care se intenționează să se implementeze.

Metoda calitativă, mi-a permis, pe de altă parte, să pot interpreta rezultatele obținute de pe urma colectării datelor

Lucrarea este structurată în trei capitole care fost concepute în următoarea ecuație. Având în vedere că prin obiectivul cercetării ne-am propus să vedem dacă administrația publică locală *poate* și cum răspunde la cei pe care-i guvernează să fie nu numai un actor esențial în dezvoltarea locală, folosind toate pârghiile programelor europene, inclusiv cel de cooperare transfrontalieră, ci în același timp să fie un factor de asimilare a valorilor și practicilor europene de jos în sus, primele două capitole răspund la primele două ipoteze de lucru: în condițiile fenomenului recentralizării (renationalizării) politicilor regionale, administrația publică locală poate în mod paradoxal să contribuie la continuarea descentralizării; una din pârghiile acestui proces este implicarea în dezvoltarea cooperării transfrontaliere. În fine capitolele al treilea, bazat pe prelucrarea opiniilor respondenților din administrația publică locală, oferă o imagine nu numai despre structurarea unui asemenea proces, dar definește și mecanismele care trebuie să-l pună în acțiune.

Capitolul I, *Administrația publică de la regionalizare prin descentralizare la descentralizare prin recentralizare în România. Analiză teoretică* începe cu o scurtă incursiune în sistemul administrației locale din Franța, model pe care îl găsim prezent în aproape toate administrațiile locale din Europa Centrală și de Est, inclusiv în România.

¹⁵ Alina Carmen Brihan, *România în Uniunea Europeană. Mecanisme și niveluri de influențare a procesului decizional European*, București, Ed. Tritonic, 2017, p. 34

¹⁶ Septimiu Chelcea, *Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative*, ediția a treia, Editura Economică, București, 2007.

Am urmarit apoi modul în care s-a produs descentralizarea în Europa Centrala si de Est, si în mod particular în Romania, amintind în multe cazuri ca regionalizarea s-a încercat să se faca în paralel cu avansarea în procesul de negociere cu Uniunea Europeana

Subcapitolul *Constrangerile administrative dezvoltate în timpul crizei economice conduc catre o schimbare de paradigma în procesul de regionalizare* trece în prima parte exemplele unor tari în Europa Centrala si de Est, în special Ungaria, Polonia, dar si Romania în care în perioada 2008-2013 se observa vizibile actiuni pentru recentralizare a politicilor regionale. Însă conform ideii noastre formulate în obiectivul general al cercetarii ca schimbarea de paradigma în procesul de regionalizare nu opreste descentralizarea, ci o reformuleza în continuarea acestui subcapitol prezentam cinci elemente care le-am observat ca merg în aceasta directie: în practica politicii de regionalizare se observa faptul ca se tinde din ce în ce mai mult ca principiul de subsidiaritate si mecanismul guvernantei pe mai multe niveluri se intreptarund, constand o reducere a presiunii externe pentru a produce efecte în aplicarea poloticilor europene, în schimb se observa o emergenta de jos în sus pentru a lucra în spititul acestor politici; adevărata democrație a politicii regionale trebuie să rămână nu doar un proces condus de elite, ci să implice toate nivele societatii; este necesar să se revina la bunele intenții ale institutiilor UE și angajamente statelor din perioada când capitolele politicii regionale au fost negociate; avand în vedere ca prin noul program 2014-2020 al politicii de coeziune se acordă o atenție specială domeniilor energiei și inovării în locul aspectelor teritoriale, accesul la fondurile europene apare pentru comunitățile locale sau județene și pentru actorii individuali ca fiind foarte dificile deoarece chiar statele sau autoritățile regionale nu mai pot depune aplicații eligibile fără a intra în networkuri supranaționale sau transfrontaliere, este nevoie de o altă abordare a dimensiuni descentralizării și apoi a regionalizării.

Subcapitolul *Designul noi paradigme a regionalizarii prin procesul de centralizare apare în contextul aplicarii principiului conditionalității din perioada de pre-adareare* porneste de la constatarea ca impulsul pentru regionalizare și descentralizarea a atins toate țările din Europa Centrală și de Est în procesul de pre-aderare, cel puțin în termeni procedurali. Vorbind din perspectiva *regionalismului funcțional și descentralizării*, atat constatarile Comisiei Europene, cat si ale diferitilor specialisti; arată că până la momentul accederii nici un stat nu prezintă o funcționare normală a structurilor regionale. Ori aceasta dependenta de trecutul unei adminisitratii cu reminiscentre profund centralizatoare nu se puteau estompa în decurs de 8-12 ani de la data asocierii la data aderarii, ci ele adaptau, nuantandu-se odata cu suprapunerea peste post-aderare a efectelor crizei economice în care

statele au constatat ca trebuie să rezolve multe dintre problemele în care se sperase ca UE va fi prezentă și după aderare.

Subcapitolul *Actorii subnaționali caută să se adapteze evoluțiilor procesului de recentralizare în plan regional* caută să arate unele exemple ale acestei evoluții. Astfel, chiar în practica de funcționar public am constatat, pe de o parte, schimbări în direcția unei mai mari implicări a autorităților publice locale și județene în dezvoltarea comunităților respective, în propunerea de proiecte, în formularea strategiilor de dezvoltare a zonei respective și nu în ultimul rând în atragerea de investiții. Apelul la fondurile structurale sunt opțiuni din ce în ce mai utilizate de către administrațiile publice din țara noastră, producând totodată nu numai o dezbateră publică, ci și o activitate de remodelare instituțională. Locul în care se poate vedea cel mai bine această adaptare a actorilor subnaționali la procesul de recentralizare este exploatarea oportunităților pe care administrațiile publice locale din județele de frontieră ale României pentru accesarea de fonduri din programele de cooperare transfrontalieră, în special în anii crizei economice.

Pe de altă parte, am fost martor al unor situații în care atât autoritățile centrale cât și cele județene și locale din România s-au aflat în ultimii 5-6 ani în postura de co-echipieri în încercarea de a da răspunsuri locale la provocările unei economii globale și competitive în care ne afundăm.

Subcapitolul *Re-regionalizarea ca rezultat al recentralizării și al redistribuirii competențelor* încerca să dea un răspuns la întrebările rezultate din analiza făcută în subcapitolele precedente: este posibilă re-regionalizarea în contextul recentralizării și al redistribuirii competențelor între stat și actorii subnaționali? Considerăm ca este posibilă re-regionalizarea printr-o mai clară delimitare a competențelor autorităților centrale, drept competențe privilegiate, și a cele ale actorilor subnaționali, a caror competențe sunt de tipul „în discuție”.

O altă întrebare care ne-am pus-o în acest subcapitol a fost: care sunt efectele re-regionalizării. Opinăm că ar putea fi următoarele efecte: instituționale materializate în crearea de instituții funcționale; efectele economice, care pot fi aleatorii și incerte; efectele indirecte pe care le pot avea efectele instituționale și economice asupra colectivităților locale și județene.

Capitolul al II-lea *Evoluția cooperării transfrontaliere româno-ungare și implicarea administrației publice locale* încerca să susțină ideea că deși administrația publică locală și județeană sunt profund legate ierarhic de autoritatea centrală, fapt specific statelor unitare, această administrație și în special cea din comunitățile situate la frontierele

Romnaiei se poate implica active în dezvoltarea cooperării transfrontaliere și în atragerea de fonduri europene prin programele de cooperare transfrontaliera.

Subcapitol *Ce se urmărește prin cooperarea transfrontaliera și care este locul administrației publice?* aduce în discuție aspecte generale care se au în vedere în procesul de cooperare transfrontaliera, dar și aspect particulare, rezultate din specificul fiecărei regiuni transfrontaliere, așa cum este cazul și al județului Bihor.

Suvcapitolul *Câteva considerații asupra evoluției cooperării transfrontaliere* face o scurtă istorie a principalelor documente și momente care marchează istoria cooperării transfrontaliere, începând de la *Convenția de la Madrid* (1980); lansarea Inițiativei Comunitare INTERREG (1990); includerea Programului Phare CBC în Inițiativa Comunitară Interreg II (1994), includerea Instrumentului de cooperare transfrontaliera în Politica de coeziune (după 2000 includerea instrumentului de cooperare transfrontaliera în subprogramul Cooperării Teritoriale Europene (CTE), alături de cooperarea transnațională și cea interregională, începând cu ciclul financiar 2007-2013; Programul Interreg V-A (2014-2020)

În subcapitolul *Structurile de cooperare - motoare ale cooperării transfrontaliere* sunt trecute în revistă: districtele europene, euroregiunile, grupările de cooperare teritorială locală (GCTL), Grupările Europene de Cooperare Teritorială (GECT);

Subcapitolul *Participarea României la cooperarea transfrontaliera*, după o prezentare succintă a legislației care reglementează cooperarea transfrontaliera intra direct în problematica de esență a cercetării, programele de cooperare transfrontaliera româno-maghiară, cu aplecare către Programul Phare CBC (2004-2006), Programul de Cooperare Transfrontaliera Ungaria-România (2007-2013) și Programul Interreg V-A (2014-2020) România-Ungaria.

În analiza acestor programe este făcută legătura cu obiectivul general al cercetării și cu cea de a doua ipoteză, care vizează implicarea administrației publice în cooperarea transfrontaliera. Am extras din ansamblul proiectelor depuse în cadrul acestor programe, proiectele implementate de către administrația publică locală din județul Bihor (în cazul primelor două programe) și pachetele de proiecte și principiile proiecte ce intenționează a fi propuse până în 2020, în cazul ultimului program. Se va putea observa că administrația publică locală din Bihor a fost foarte activă, exploatând oportunitățile de finanțare oferite de aceste programe.

Subcapitolul *Euroregiunea Bihor – Hajdu – Bihar un actor inert!* scoate în evidență că, deși la nivelul județului Bihor exista din 2002 una dintre paghiile europene cele mai la

indemana în dezvoltarea cooperării transfrontaliere, euroregiunea Bihor-Hajdu Bihor, din păcate nu a fost suficient exploatată ca structura de promovare și de implementare de proiecte de anvergură, dar nici ea nu a venit în întâmpinarea administrației publice cu astfel de propuneri. Mai mult această structură, ca multe altele din Europa Centrală și de Est, tinde să devină din ce în ce mai pasivă și evident să fie ignorată și ocolită de către administrațiile publice locale. Prin acest aspect am dorit să arătăm că dacă sunt realizările vizibile în cooperarea transfrontalieră la nivelul județului Bihor, ele se datorează altor actori publici și private, în special eforturilor administrației publice.

Dacă în primele două capitole, am făcut apel în special la o literatură publicată deja (în special în primul capitol), la o literatură publicată și la documente oficiale (capitolul al II-lea) și pe care le-am pigmentat cu aspecte rezultate din propria practică administrativă (mai ales în primul capitol) și cu analize proprii cum au fost cele referitoare la proiectele administrației publice din Bihor între 2004-2020, capitolul al treilea este diferit.

Capitolul al III-lea, intitulat *Evoluțiile actuale din Europa Centrală și de Est fac din administrația publică locală cel mai important actor al cooperării transfrontaliere Studiu de caz: județul Bihor se așază pe platforma creată pe parcursul primelor două capitole*, însă el include cea mai mare parte a efortului meu de cercetare, nu numai datorită dimensiunii sale, aproape ½ din întinderea părții scrise a lucrării, ci mai ales demersului de realizare, de aplicare și prelucrare a chestionarului¹⁷. Rezultatele obținute în urma chestionarului (au răspuns peste 200 de reprezentanți ai administrației publice) au adus o multitudine de argumente care m-au obligat să aleg dintre toate titlurile posibile ale acestui capitol pe actual.

Conținutul acestui capitol l-am structurat în jurul răspunsurilor la cele trei mari întrebări din chestionar, care reprezintă subcapitole distincte: care este locul implicării administrației publice regionale și locale în stimularea cooperării transfrontaliere? care ar fi cele mai eficiente forme de management al cooperării transfrontaliere din regiunea dumnevoastră? cum evaluați nivelul de informare promovat de autoritățile de stat și cele județene în domeniul cooperării transfrontaliere?

Subcapitolul *Implicarea administrației publice regionale și locale în stimularea cooperării transfrontaliere* aduce în prim plan cele mai importante entități care trebuie să se implice în cooperarea transfrontalieră (instituția prefectului, consiliile județene, municipale și locale cu peste 65% din opțiuni). Dintre acțiunile pe care ar trebui să le ia administrația publică locală în vederea stimulării cooperării transfrontaliere, peste 40%

¹⁷ Multumesc pe această cale colegilor de la Universitatea din Oradea, în special Constantin Toca și Clăudiei Timofte, care m-au ajutat în conceperea și aplicarea chestionarului.

considera ca trebuie să fie *elaborarea și implementarea unei strategii comune cu entitățile din Ungaria/Romania pentru dezvoltarea cooperării transfrontaliere*. Coroborat acest aspect cu faptul ca peste 70% dintre repondenti considera ca între funcțiile pe care administrația publică locale trebuie să le aiba în dezvoltarea coopeării sunt planificarea, coordonarea și informarea, suntem în fața încă unui argument ca administrația publică este văzută cu un pivot al cooperării transfrontaliere. Însă când este vorba de evaluarea activității diferitelor instituții pentru implicarea pe care au avut-o administrația publică este creditată ca eficientă în proporție de 1/3 cu valori egale cu al altor actori – BRECO, Euroregiunea Bihor Hjadu Bihar

La întrebarea referitoare la factorii care frânează dezvoltarea cooperării transfrontaliere majoritatea repondentilor converg către lipsa unei finanțării suficiente și aici poate să se refere la dificultăți în a mobiliza co-finanțările și către instabilitatea sistemului administrației publice (alegerile, schimbarea autorității, lipsa asumării responsabilității, etc)

Subcapitolul *Forme de management eficient ale cooperării transfrontaliere* confirmă faptul că repondenții așază pe primele locuri ale instituțiilor care trebuie să gestioneze cooperarea transfrontalieră tot administrațiile publice județene și locale. Într-o poziție avantajoasă sunt așezate și Euroregiunea Bihor Hjadu –Bira și BRECO. Faptul că administrația publică este o opțiune clară pentru repondenți este întărit de alegerea celor mai potrivite forme de management a cooperării transfrontaliere (2/3 din opțiuni merg către parteneriatele dintre autoritățile publice județene și locale româno-maghiare (gen înfrățiri).

Desigur că repondenții nu ita să fie și critici atunci când este vorba de cauza slabei dezvoltări a structurilor inovative de cooperare transfrontalieră. Peste 70% considera că există cauze care sunt legate în special de funcțiile și implicarea administrației publice. Acest fapt ne aduce încă odată la cunoștință că există un grad înalt de așteptare de la autoritățile publice județene și locale în a se implica în cooperarea transfrontalieră.

Subcapitolul *Evaluarea nivelului de informare promovat de autoritățile de stat și cele județene în domeniul cooperării transfrontaliere* chiar dacă mai diluează pe ansamblu rolul administrației publice în cooperarea transfrontalieră, importanța acesteia se poate vedea.

Întrebați fiind cum califică nivelul de informare promovat de autoritățile publice de stat și județene 44% răspund că bun, 39% satisfăcător și 3% foarte bune. Aceste opțiuni coroborate cu cele referitoare enumerarea celor mai importante trei instituții care ar trebui să promoveze și să informeze despre programele de cooperare transfrontalieră,

unde peste 2/3 atribuie autoritatilor publice acest rol vine să adauge încă un argument ca exista un nivel de asteptare mare si în aceasta zona.

La întrebarea ce ar trebui să faca autoritatile în mod concret, peste 82 % din repondenti au sustinute necesitatea unei baza de date on-line cuprinzatoare care să include informații asupra proiectelor supuse competiției, dar neimplementate; informații asupra proiectelor în curs de implementare; informații asupra proiectelor implementate; informații despre impactul proiectelor implementate. De asemenea, peste 80 % din repondenti pentru constituirea unui centru care să gestioneze aceasta baza de date.

Discutand despre organizatiile care trebuie să faca fata din acest centru, repondentii la chestionar au optiuni aseaza în mod surprinzator pe primul loc Euroregiunea Bihor-Hajdu Bihar cu 38,2% din optiuni, urmate de autoritatile administrative cu 34, 9%. Mergand pe ideea cine ar trebuie să colecteze aceste date pentru baza de date, repomdentii din nou se îndrepta catre administratie, în acest caz pe primul loc fiind Directiile judetene de Statistica si autoritatile locale.

Ca o concluzie generala a lucrarii se poate spune ca respondenții care au dat curs chestionarului întaresc ideea ca administratia publica trebuie să se implice forate mult în procesul de cooperare transfrontaliera. Ei afirma, pe o parte, un fapt care a devenit evidenta în contextul în care Programul de Cooperare Transfrontaliera Ungaria –Romania (HURO) 2007- 2013 nu a adus în ansamblul sau beneficiile scontate si impactul previzionat, datorita faptului ca proiectele care au fost finantare au avut o mica corenete intre ele, iar unele nu s-au mai implementat. Pe de alta parte, se exprima un deziderat ca în cadrul Programului Interreg VA (ROHU) 2014-2020 exista o coerenta nu numai între proiectele din acest program, ci cu proiectele de pe alte programe opeationale, încat eficienta si impactul acestora să fie cat mai apropiate de optim.

Sursele de documentare prezente în aceasta lucrare am imbinat atat multitudinea de surse primare (surse oficiale ale UE, surse ale administratiei centrale, surse ale administratiei publice locale din judetl Bihor, ale Euroregiunii Bihor Hajdu Bihar) și surse secundare (cărți, articole din reviste – *Eurolimes*, *Analele Universitatii din Oradea. Seria RISE*, surse electronice).

În ceea ce priveste sursele primare am facut o selectie a acestora încat să fie cat mai adecvate temei de cercetare pe care am ales-o. Bunoara, dintre sursele oficiale europene, m-am oprit la cele mai relevante pentru înțelegerea implicarii adminsitratiei publice regionale si locale în cooperarea transfrontaliera: *European Outline Convention on Transfrontalier Cooperation between Territorial Authoroties*, Madrid, 21 Mai 1980;

Regulation (EC) No 1082/2006 of the European Parliament and the Council of 5 July 2006 on a European Grouping Territorial Cooperation (EGTC) .

Din categoria acelorasi surse oficiale europene am selectat si pe acelea emise de catre Consiliul Europei de la Strasburg care releva aspect legate de functionarea cooperarii transfrontaliere între structuri administrativ teritoriale descentralizate: *Protocolul additional al Conventiei Cadru Europene privind cooperarea transfrontaliera a colectivitătilor si autoritatilor teritoriale* din septembrie 1995, *Guide pratique de la cooperation transfrontalière* al Consiliului Europei din 2006, *Cadrul de referinta al Consiliului Europei pentru democratie regionala* din 2009; Raportul Consilului European al Municipalitatilor si Regiunilor, intitulat *Descentralisation at crossroads. Territorial reforms in Europe in times of crisis*¹⁸.

De asemenea am selectat unele surse emise de Comitetul regiunilor care au relevanta pentru primul capitol în care discutăm despre descentralizare: *Carta alba a Comitetului Regiunilor cu privire la guvernanta pe mai multe niveluri*.

În ceea ce priveste sursele nationale avand în vedere specificul temei noastre de cercetare ele se refera la doua subiecte. Pe de o parte, am folosit si *Ordonanța de Urgență a Guvernului (OUG) nr.120/1998* despre aplicarea în tara noastra a *European Outline Convention on Transfrontalier Cooperation between Territorial Authorities*; *Ordonanta de urgenta 127/2007* cu privire la *Gruparea Europeana de Cooperare Teritoriala* si modificarile aduse acestia prin OUG 9/2015.

Pe de alta parte am folosit cateva legi care fac referiri la aspectele descentralizarii si al locului administratiei publice locale în acest process: *Legea 199/1997 a Cartei europene a autonomiei locale*; *Legea nr. 215 din 23 aprilie 2001* privind administrația locală, republicata, *Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 123 din 20 februarie 2007*; *Legea 315 din 23.06.2004* privind dezvoltarea regională în România; *Legea nr. 286/2006* pentru modificare și completarea Legii nr 215/2001 privind administrația publică locală, publicată în *Monitorul Oficial nr. 621 din 18 iulie 2006*; *Legea nr. 340/2004* privind prefectul si institutia prefectului, republicata in *Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 225 din 24 martie 2008* si *Legea cadru nr. 195/22 mai 2006*. De asemenea ne-a fost util si *Raportul Comisiei Prezidențiale de Analiză a regimului Politic și Constituțional din România* din 2009.

¹⁸ Raportul Consilului European al Municipalitatilor si Regiunilor, intitulat *Descentralisation at crossroads. Territorial reforms in Europe in times of crisis*, october 2013, accesed on 18 Noveber 2014, http://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/filename/CCRE_broch_EN_complete_low.pdf

Am folosit apoi documnte de lucru, cum ar fi: *Programul Phare CBC Ungaria-Romania (2004-2006)*; *Programul de cooperare transfrontalieră Ungaria-România, 2007-2013* ; *Programul Interreg V-A România-Ungaria (ROHU), 2014-2020*.

Cat priveste documentele locale utilizate în acest proiect ele sunt: *Strategia de Dezvoltare Durabila a Judetelui Bihor (2014-2020)*; *Strategia Integrata de Dezvoltare Urbana a Municipiului Oradea (2014-2020)*; *Strategia Transfrontaliera Integrata a mediului de faceri din judetele Bihor si Hajdu Bihar (2014-2020)*; *Raport de Evaluare a rezultatelor pe anul 2016 a Institutiei Prefectului Judeteului Bihor*, *Raport de Evaluare a rezultatelor pe anul 2015 a Institutiei Prefectului Judeteului Bihor*¹⁹.

De un real folos ne-au fost apoi studiile aparute în diverse reviste, cele mai multe gasindu-le în biblioteca Institutului de Studii Eurogeionale din Oradea. Cele 22 volume ale *Eurolimes* ne-au oferit cea mai bogata bibliografie pentru aspect refritoare la problematica frontierelor, cooperarii transfrontaliere si în special cea romano-maghiare. Am consultat apoi colectia *Analele Universitatii din Oradea*, Seria Relatii Internationale si Studii Europene, Seria de Geografie, Seria Economie; colectia *Acta Geografica Hungarica* de la Debrecen, colectia *Revistei Romane de Geografie Politica*, care apare la Oradea, colectia *Europolity* editata la SNSPA, unele numere mai recente din *Transilvanyan Review* de la Cluj-Napoca; unele numere din *Europa Asia Studies* care apare la Glasgow si unele numere din revista *Regional Studies* de la Londra.

Suntem constienti ca cercetarea noastra are o seama de limite. O primă limită a cercetării o reprezintă faptul ca nu am avut timp să aplicam acest chestionar si la alte medii socio-economice, să vedem cu este perceputa administratia publica în raport cu tema cooperarii transfrontaliere.

O a doua limită identificată este lipsa unei activitati în oglinda, în sensul de a avea informatii si din judetul vecin din Ungaria să vedem modul în care este perceputa acolo administratia publica în raport cu cooperare atransfrontaliera.

Cele doua limite pot reprezenta și premisele continuarii cercetarii spre aceste medii pentru a valida ceea ce am afirmat în analiza noastră din studiul de caz și pentru a găsi alte direcții de investigații.

¹⁹ www.prefecturabihor.ro/pdf/raportact2015ip.pdf

Concluziile cercetării

Considerăm ca prin cercetarea noastră am reușit să arătăm ca, deși Uniunea Europeană a creat structuri de cooperare transfrontalieră, cum ar fi *Euroregiunile* sau *Grupările Europene de Cooperare Transfrontalieră (GECT)*, care trebuie să fie vectorii implementării politicilor de cooperare transfrontalieră, **administrația publică locală și cea județeană rămâne actorul cel mai important în dezvoltarea locală folosind pârgھیile cooperării transfrontaliere**. Studii recente din țări cu model administrativ similar sau apropiat de cel de la noi, arată importanța actorilor publici în impulsivarea dezvoltării de proiecte transfrontaliere.

De asemenea, considerăm că am arătat cu argumente suficiente ca, pe de o parte, administrația publică locală și județeană din zonele de frontieră are în cooperarea transfrontalieră și instrumentele financiare, care o acompaniază, pârgھیi prin care să se adapteze tendințelor de recentralizare și să poartă dezvoltarea o guvernare activă și aplicată la particularitățile locale, potențând, astfel mecanismele descentralizării, reduse mult în contextul crizei economico-financiare și în anii ce i-au urmat. Pe de altă parte, din chestionarul aplicat se constată că există un grad înalt de așteptare pentru ca administrația publică să fie vizionară, flexibilă și orientată către nevoile locale, capabilă să folosească toate resursele posibile pentru dezvoltare. Întrunind aceste două deziderate (obiective ale cercetării noastre) administrația publică locală și județeană devine implicit și un vector al continuării europeanizării post-aderare în direcția descentralizării, însă de această dată cu o mai clară evoluție de jos în sus (*bottom-up*).

Desigur că evaluarea noastră a arătat ca administrația publică locală din spațiul de frontieră, cel puțin în ciclul financiar 2007-2013, a arătat că are potențial în a prelua atribuții din ceea ce politicile publice europene și-au propus pentru a fi cel mai important vector al descentralizării, însă așa cum rezultă și din răspunsurile celor chestionați se observă că există multiple aspecte care ar putea fi ajustate și potențate pentru o calitate sporită a actului de guvernare.

În primul rând, nu toate proiectele implementate au fost reușite deoarece le-a lipsit în multe situații coerența între ele sau cu proiectele de pe alte programe operaționale, încât eficiența și impactul acestora să fie cât mai apropiate de optim.

În al doilea rând, faptul că respondenții acordă actorilor non-guvernamentali – parteneriatele și asocierile de cooperare transfrontalieră, mediul de afaceri, - un rol

important în implementarea de proiecte transfrontaliere ne arată ca în procesul de gestiune generală în cooperarea transfrontalieră trebuie dezvoltată o nouă cultura managerială, acționat mult în direcția guvernantei în rețea și al comunicării pe orizontală, atrăgând și alți actori care, deși în răspunsurile celor chestionați, nu apar prea des, dar în fapt sunt foarte activi, mă refer la mediul universitar și învățământul preuniversitar.

În al treilea rând, rezultatele obținute în cooperarea transfrontalieră, unde administrația publică locală a fost activă, sunt încurajatoare pentru încurajarea acestor autorități să fie active în a aplica directivele și oportunitățile politicii europene regionale și de coeziune în general, și al spațiului frontalier, în particular.

În al patrulea rând, din analiza noastră se constată că majoritatea respondenților considera că există mutații calitative importante în ceea ce privește evoluția administrației publice locale și județene în urma aderării la UE în general și al implicării în cooperarea transfrontalieră. Tocmai acest atuu obținut trebuie dezvoltat prin cultivarea încrederii reciproce între guvernanți și guvernanți ca împreună pot să atingă nivelele de dezvoltare pe care și le doresc. Îmbucurător este faptul că în perioada dintre cele două cicluri financiare (2007-2013 și 2014-2020) cetățenii județului Bihor și în particular cei din Oradea au înțeles că, dezvoltarea trebuie să continue prin forțe proprii până la sosirea banilor europeni, acceptând cu mult simț civic și încredere în guvernanți, creșteri de impozite și taxe între 20-25% anual.

În fine, evaluarea noastră a nu este doar un scop în sine, ci așa cum o reprezintă esența evaluării ea se dorește să fie valorizată în decizii politice pentru finalizarea Programului Interreg V-a România –Ungaria (2014-2020) și implementarea Programului Interreg VI-a Ungaria-România (2021-2026). Am făcut și câteva recomandări:

1. Creșterea capacității de proiectare și implementare a politicilor publice la nivelul administrațiilor publice județene și locale și al instituțiilor descentralizate deopotrivă prin elaborarea unui cod de proceduri și norme care să susțină în mod clar competențele autorităților publice locale, în materie de cooperare transfrontalieră.

2. Creșterea calității resursei umane care lucrează în administrația publică locală în direcția cunoașterii funcțiilor pe care le au alte instituții din subordine sau de pe același palier ierarhic care sunt potențial beneficiari de proiecte de cooperare transfrontalieră pentru a fi integrate în strategiile actuale ale județului Bihor și ale localităților și pentru a pregăti viitoarele strategii pentru 2021-2026

3. Creșterea capacității resursei umane din administrația publică locală și județeană dezvoltarea culturii colaborării pentru implementarea proiectelor de cooperare transfrontalieră.

4. Creșterea calității resursei umane care lucrează în administrația publică locală din județele de frontiera în direcția cunoașterii și proiectării de politici de dezvoltare în care să fie interconectate oportunitățile oferite de diferite programe operaționale cu componenta transfrontalieră,

5. Dezvoltarea la administrația publică locală și județeană a culturii necesități evaluării din mers a implementării proiectelor și a programelor de cooperare transfrontaliere, implicând instituții care pot să asigure aceasta expertiză, în special universitățile.

6. Investirea *Institutului de Studii Euroregionale (ISER)* al Universității din Oradea de către administrația publică județeană și cele locale cu atribuțiile de a fi un centru de evaluare, pe de o parte, a modului cum sunt pregătite strategiile locale și județene pentru dezvoltare și a modului cum sunt implementate proiectele din programele de dezvoltare județeană și locală, iar pe de altă parte, având în vedere statutul său principal de cercetare în cooperarea transfrontalieră, ISER să fie vectorul de expertiză pentru administrația publică județeană și cea locală în ceea ce privește cooperarea transfrontalieră și a modului în care aceasta interferează cu administrațiile publice din județul vecin din Ungaria.

7. Sprijinirea Universității din Oradea în crearea unei baze de date referitoare la aspectele cooperării transfrontaliere: actori potențiali, parteneri maghiari potențiali, posibilități de finanțare, proiecte implementate, rezultate obținute, disfuncționalități apărute, etc.

8. Introducerea pe agenda ședințelor colegiilor prefecturale, odată pe an, a analizei stadiului implementării programelor de cooperare transfrontalieră, pe baza evaluărilor făcute de către ISER și a informării din partea administrațiilor publice implicate.

9. Folosirea experienței pe care BRECO a acumulat-o în gestiunea programelor de cooperare transfrontalieră cu Ungaria pentru a fi cunoscută funcționarilor din administrația publică pentru a elimina disfuncționalități apărute în managementul acestui program pe raza județului Bihor.

BIBLIOGRAFIE

A. Surse primare:

- Accord entre le Gouvernement de la République française et le Gouvernement de la République italienne concernant la coopération transfrontalière entre collectivités territoriales, 1994.
- Accord entre la République française et le gouvernement de la République fédérale d'Allemagne sur la coopération transfrontalière entre les collectivités territoriales et organismes publics locaux, 23 ianuarie 1996
- Accord entre la République française et le gouvernement Royaume Belge sur la coopération transfrontalière entre les collectivités territoriales et organismes publics locaux, 1997.
- Xxx, *Carta Verde. Politica de dezvoltare regională în România din 1997*
- Comitetul Regiunilor, *Carta albă a Comitetului Regiunilor cu privire la guvernarea pe mai multe niveluri*, Bruxelles, 2009,
- Communication by the Secretary General of the Congress at the 1302bis meeting of the Ministers' Deputies*, Strasbourg, 13 decembrie 2017, (<https://www.coe.int/en/web/congress/home>)
- Congress of Locaux and Regional Power of European Council, *Tendances of Regionalisation in the European Contrie (2007-2015)*, Strasbourg, 2016
- Conseil de l' Europe, *Guide pratique de la cooperation transfrontalière*, Comité d'expert sur la cooperation transfrontalière, Strasbourg, 2006, 35 p.
- The Council of European Municipalities and Regions (CEMR), *Decentralisation at crossroads. Territorial reforms in Europe in times of crisis*, october 2013, accesat la 18 Noveber2014, http://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/ filename/CCRE_broch_EN_complete_low.pdf
- European Outline Convention on Transfrontalier Cooperation between Territorial Authorities*, Madrid, 21 Mai 1980
- European Commission (1998) *1998 Regular Report from the Commission on Czech Republik's Progress Towards Accession*, Brussels,
- European Commission (1998) *1998 Regular Report from the Commission on Hungary's Progress Towards Accession*, Brussels,
- European Commission (2004) *2004 Regular Report from the Commission on Bulgaria's Progress Towards Accession*, Brussels,
- European Commission (2000) 1999 Regular Report from the Commission on Poland's Progress Towards Accession*, Brussels, 8 November 2000.
- European Commission (2003) *2003 Regular Report from the Commission on Romania's Progress Towards Accession*", Brussels,
- European Commission (2005) *2005 Regular Report from the Commission on Romania's Progress Towards Accession*, Brussels,
- Final Evaluation Report of the Hungary-Romania Cross-Border Cooperation Programe 2007-2013*. KMPG Advisory Ltd, 30april 2013, p. 138, disponibil pe www.huro-cbc.eu/ro/descarcare (accesat la 12 octombrie 2016)
- Legea nr. 215 din 23 aprilie 2001 privind administrația locală, republicata, Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 123 din 20 februarie 2007
- Legea 315 din 23.06.2004 privind dezvoltarea regională în România.

- Legea nr. 340/2004 privind prefectul și institutia prefectului, republicata în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 225 din 24 martie 2008
- Legea Cadru privind descentralizarea nr. 195/ 2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 453/25, mai 2006
- Legea nr. 286/2006 pentru modificare și completarea Legii nr 215/2001 privind administrația publică locală, publicată în Monitorul Oficial nr. 621 din 18 iulie 2006
- Legea 199/1997 a *Cartei europene a autonomiei locale*
- Ministerul Fondurilor Europene Bilanț 2013. *Absorbția fondurilor structurale și de coeziune*, București. 2013, Disponibil la adresa: <http://www.fonduristructurale.ro>
- Ordonanța de Urgență a Guvernului (OUG) nr.120/1998 despre aplicarea în țara noastră a European Outline Convention on Transfrontalier Cooperation between Territorial Authorities;
- Oug 127/2007, publicată în MO nr. 769 din 13/11/2007
- Oug 9/2015
- Xxx, *Raport de Evaluare a rezultatelor pe anul 2016*, Institutia Prefectului Județului Bihor, disponibil pe www.prefecturabihor.ro/pdf/raportactivitateIPBH2016.pdf
- Xxx, *Raport de Evaluare a rezultatelor pe anul 2015*, Institutia Prefectului Județului Bihor, disponibil pe www.prefecturabihor.ro/pdf/raportactivitateIPBH2015.pdf
- Raport privind starea sociala și economica a județului Bihor în anul 2015*, Institutul National de Statistica, Directia județeană de Statistica Bihor
- Raport privind starea sociala și economica a județului Bihor în anul 2016*, Institutul National de Statistica, Directia județeană de Statistica Bihor
- Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, accesat 13.02. 2016
- Regulamentul (CE) nr. 1082/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Grupările Europene de Cooperare Teritorială 109 accesat 12.02. 2016.
- Report Congress of Local and Regional Authorities, *Local and regional democracy in Hungary*, Strasbourg 31 october 2013, p. 1, accesat la 21 Novenber 2014 [https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CG\(25\)7PROV&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=CACC9A&BackColorLogged=EFEA9C](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CG(25)7PROV&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=CACC9A&BackColorLogged=EFEA9C)
- xxx, *European Online Convention on Transfrontier Cooperation between Territorial Communities and Authorities*, ETS Nr. 106, Madrid 21 May 1981.

B. Surse secundare:

1. Cărți (ex)

- Altaman, Iacob, *Regionalizarea*, editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, 2016
- Amaral, Carlos Pacheco, *The Regional Autonomy and International Relations*, Paris: L'Harmattan, 2011
- Ambruss, Attila L., *Calitatea factorilor de mediu din Euroregiunea Bihor-Hajdu Bihor și influența lor asupra stării de sănătate a populației*, Editura Univesității din Oradea, 2008
- Anderson, James, Liam O'Dowd, Thomas Wilson, *New Borders for Changing Europe: Cross-Border Cooperation and Gouvernance*, London, Frank Cases Publishers, 2003
- Bache, Ian, Matthew Flinders, *Multi-level Governance*, Oxford University Press, 2004
- Bakk, Miklos; Benedek, Josef (eds), *Politicile regionale în România*, Iași, Polirom, 2010.
- Barlett William, Malekovic Sanja & Monastiriotis Vassilis, *Decentralisation and Local Development in South East Europe*, Houdmills, Palgarve & Macmillan, 2013
- Bărbulescu, Iordan Gh, *Procesul decizional in Uniunea Europeana*, Iași, Polirom, 2008
- Bărbulescu, Iordan Gh, *Noua Europă. Identitate și Model European*, Iași, Polirom, 2015

- Berggruen, Nicholas; Gardels, Nathan, *Intelligent Governance for the 21st Century. A middle Way between West and East*, Polity Press, 2013
- Bertamino, Frederica Raffaello Bronzini, Marco De Maggio, Favide Reveli, "Regional policies for innovation: the case of technology districts", in *Regional Studies*, 2017, vol. 51, no. 12 pp. 1826-1839
- Bertrana, Xavier; Heinet, Hubert (eds.), *The Second Tier of Local Government in Europe. Provinces, counties, départements and Landkreise in comparison*. Abingdon & New York: Routledge, 2011, p. 217.
- Berzoianu, Dumitru și Oprican, Marian, *Administrația Publică în România*, București, Ed. CH Beck, 2008,
- Borma, Afrodita, *Turismul și dezvoltarea în context euroregional. Studiu de caz: Euroregiunea Bihor Hajdu Bihar*, Teza de doctorat sustinuta la Universitatea din Oradea, 2013.
- Brihan, Alina Carmen, *România în Uniunea Europeană. Mecanisme și niveluri de influențare a procesului decizional European*, București, Ed. Tritonic, 2017, p. 330.
- Bucur, Cătălin Adrian, *Serviciile publice și dezvoltarea locală. Studiu de caz: serviciile de ordine și siguranță publică în Euroregiunea Bihor-Hajdu Bihar*, Teza de doctorat în economie susținută la Universitatea din Oradea în 2012.
- Chen, Huey-Tsyh, Peter H. Rossi, *Using to Improve Program and Policy Evaluations*, Greenwood Press, New York, Westport, Connecticut, London, 1992
- Chen, Huey – Tsyh, *Theory – Driven Evaluations*, Sage Publications, 1990
- Cerchez, Mirela, *Politicile Publice, Success sau eșec, Un ghid al modelelor de evaluare*, Iași, Institutul European, 2012
- Chiffa, Monica, Neoinstituționalism și schimbare instituțională. Studiu de caz: apariția nivelului regional în România, Teză de doctorat sustinuta la Școala Națională de Științe Politice Bucuresti, 2011
- Chiffa, Monica, *Regionalizarea României privită dintr-o perspectivă neoinstituțională*, editura Tritonic, București, 2014
- Chelcea, Septimiu, *Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative*, ediția a treia, Editura Economică, București, 2007
- Cârmaciu, Diana; Csűrös, Gabriela; Domocoș, Carmen; Miheș, Cristian; Horga, Ioan; Pătrăuș, Mihaela și alții, *Stadiul actual al reglementărilor naționale și comunitare în domeniul cooperării transfrontaliere*, Editura Primus Oradea, 2009
- Aurel Chiriac, *Camera de Comerț și Industrie a Județului Bihor. Repere Istorice*, Oradea, 2003
- Craciun, Claudiu, Paul E. Collins, *Managementul Politicilor Publice. Transformări și perspective*, Iași, Polirom, 2008
- Marius Cristea, Codruța Mare, Ciprian Moldovan, Andreea China, Thomas Farole, Adina Vințan, Jane Park, Keith Patrick Garrett și Marcel Ionescu-Heroiu, *ORASE-MAGNET-Migrație și navetism în România*, Bucuresti, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială, 2017
- Klara Czimre, *Cross-border cooperation, Theory and practice*, Debrecen, 2006,
- Hastings Donnan, Thomas M, Wilson, *Borders: Frontiers of Identity, Nation and State*, Oxford, New Youk, Ed. Berg, 1999,
- Dostál, P., Illner, M., Kára, J. and Barlow, M. (eds.), *Changing territorial administration in Czechoslovakia: International viewpoints*, Amsterdam: University of Amsterdam, Charles University, and the Czechoslovak Academy of Sciences, 1992.
- Farbet, Gisela, Murray Forsyth, *The regions - Factors of Integration or Disintegration in Europe?*, editura Nomos, Baden-Baden, 1996

- Heather Grabbe, *The EU's Transformative Power: Europeanization through Conditionality in Central and Eastern Europe*, London: Palgrave, 2006;
- Gherman, Alin, *Cooperarea polițienească transfrontalieră în domeniul transporturilor rutiere. Studiu de caz România*, Ed. Universitatii din Oradea, 2017
- Gora, Magdalena; Zielinska, Katarzyna, *Democracy, State and Society. European Integration in Central and Eastren Europe*, Jagellonian University Press, 2011.
- Heidbreder, Eva G., *The Impact of Expansion on European Union Institutions. The Eastern Touch on Brussels*, London, New York, Palgrave, Mc Millan, 2011, p. 103-104.
- Horga, Ioan, Istvan Suli-Zakar, *Regional Development in the Romanian-Hungarian Cross-Border Space–From National to European Perspective*, Debrecen, 2006
- Horga Ioan, Suli-Zakar, Istvan, (eds), *Cross-Border Partnership. Whit special regards to the Hungarian-Romanian-Ukrainian Tripartite Border*, University of Debrecen Press University of Oradea Press 2010
- Horga, Ioan; Bărbulescu, Iordan Gh., Ivan, Adrian Liviu; Palinchak, Mykolia; Suli-Zakar, Istvan, *Regional and Cohesion Policy. Insights into of the Partership Principle in the New Policy Design*, Debrecen University Press & Oradea University Press, 2011.
- Horga Ioan, Țoca Constantin-Vasile, Chirodea Florentina, *Evaluarea cooperării transfrontaliere la frontierele României*, Oradea, Primus, 2013
- Horga, Ioan; Țoca, Constantin-Vasile, *Evaluarea cooperării teritoriale europene*, Oradea: Editura Universității din Oradea, 2013.
- Iancu, Diana C. , *Uniunea Europeana si administratia publica*, Iasi, Ed. Polirom, 2010
- Ilieș, Alexandru, *România. Euroregiuni*, Editura Universității din Oradea, 2004,
- Ion, Oana-Andreea, *Guvernanța Uniunii Europene. Abordări actuale*, Iași, Ed. Polirom, 2013, pp. 78.
- Keating, Michael; Hughes, James, *The Regional Challenge in Central and Eastern Europe. Territorial Restructuring and European Integration*. PIE-Peter Lang, 2003,
- Kjaer, Anne Matte, *Guvernanța*, Cluj-Napoca, CA Publishing, 2010.
- Koktsidis, Pavlos I.; Katsikides, Savvas A. (editors), *Societies in Transition: the Social Implications of Economic, Political and Security Transformations*, Springer Pbl, 2015.
- Latoszek, Ewa, Magdalena Proczek, Agnieszka Klos, Marta Pachocka and Ewa Osuch-Rak, *Facing the Challenges in European Union. Re-thinking of EU Education and Research for Smart and Inclusive Growth (EuInteg)*, Polish European Community Studies Association–Elipsa, Warsaw, 2015
- Lipanescu, Irina Letitia, *Europeanizarea Administratiei Publice in Romania*, (Teza de doctorat in St.Politice sustinuta la SNSPA Bucuresti, 2016)
- Loughlin, John; Hendrix, Frank; Lidstrom, Anders, *The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe*. New York: Oxford University Press, 2011.
- Loughlin, John, *Subnational Democracy in the European Union. Challanges and Opportuniies*, Oxford University Press, 2004.
- March, James J. și Olsen, Johan P., *Rediscovering Institutions: The Organisational Basis of Politics*, New York, Free Press, 1989,
- Marcou, Gerard, *Regionalization for Development and Accession to the European Union: A Comparative Perspective*, LGI Fellowship Series: 2002
- Matei, Lucica, Iancu Diana C., *Procese fundamentale ale Europeanizarii administratiei publice*, Ed. Economica, Bucuresti, 2009.
- Matei Ani, Lucica Matei, Carmen Savulescu, *Local Development. Theoretical and Empirical Models*, Saarbruken, LAP Lambert Academic Publishing, 2010
- Matei, Ani, Lucica Matei, *The European Administration. Models, Processes and Empirical Assessement*, Saarbruken, LAP Lambert Academic Publishing, 2012

- Melenciuc, Ioana Roxana, *The Emergence of a European Evaluation Culture*, Bucuresti. Editura Tritonic, 2015
- Miroiu, Adrian, *Fuga de competitivitate. O perspectivă instituțională asupra societății românești*, Iași, Polirom, 2016,
- Molle, Willem, *Cohesion and growth; Theory and practice of European Policy making*, London, Routledge, 2015.
- Moule, Francois, *Frontieres*, Presse Universitaire de Bordeaux, Bordeaux, 2017
- Moravcsik, Andrew, *The Choose for Europe. Social Purpose & State Power from Messina to Maastricht*, Routledge, London & New York, 1999
- Mulgan, Geoff, *Arta Strategiei Publice. Mobilizarea Puterii si Cunoasterii in slujba binelui public*, Cluj-Napoca. CA Publishing, 2010
- Nemery, Jean Claude, *Quelle organisation pour les Grandes Regions en France et en Europe?*, Paris, L'Harmattan, 2015.
- Ostrom, Elinor, *Guvernanța bunurilor comune*, Iași, Polirom, 2007.
- Palermo, Francesco & Parolari, Sara *Regional Dynamics in Central and Eastern Europe New Approaches to Decentralization*, Brill Online, 2013
- Parvu, Lucian Florin, *România și Cooperarea Teritorială Europeană: Programul de Cooperare Transfrontalieră România–Bulgaria, 2007–2013*, Teză de doctorat susținută la Universitatea „Babes-Bolyai” Cluj-Napoca, 2013,
- Geoffrey Pridham, *Designing Democracy: EU Enlargement and Regime Change in Post-Communist Europe*, London, Palgrave Macmillan, 2005;
- Popoviciu Adrian Claudiu, Cigan Dana, *The Frontier workers- New Perspectives on the Labour Market in the Border Regions*, Oradea, Editura Universitatii, 2012.
- Popoviciu, Gabriela, *Starea mediului în Euroregiunea Bihor-Hajdu Bihar în condițiile aderării la Uniunea Europeană*, Teza de doctorat sustinuta la Universitatea din Oradea, 2007;
- Profiroiu, Alina, *Bazele administrației publice*, București, Ed. Economică, pp. 82-100.
- Puscaș, Vasile, *România spre Uniunea Europeană. Negocierile de aderare (2000-2004)*, Iași, Institutul European, 2007.
- Puscaș, Vasile, *Romania de la preaderare la postaderare*, Cluj-Napoca, Ed. Eikon, 2008
- Ricq, Charles, *Manual de cooperare transfrontalier pentru uzul colectivităților locale și regionale în Europa*, Strasbourg, 1996 (ed. Română, București, 2000),
- Reitel, Bernard, Birte Wasseberg, *La cooperation territoriale en Europe: une perspective historique*, Commission Europeenne, Bruxelles, 2015
- Rotariu, Traian, Petre Ilut, *Ancheta sociologica si sondajul de opinie. Teorie si practica*, Iasi, Ed. Polirom, 1997
- Suli Zakar, Istvan *Neighbours and the Partens: on the two Sides of the Borders*, Debrecen University Press, 2006
- Tănăsescu, Dorina; Dumitru, Felicia; Petrescu, Marius; Cucui, Ion; *Politici publice in spațiul euroatlantic*, Cluj-Napoca, CA Publishing, 2011, p. 376.
- Tatur, Melanie, *The Making of Regions in Post-socialist Europe: The Impact of Culture, Economic Structure and Institutions Case Studies from Poland, Hungary, Romania and Ukraine*, Vol. 1, Wiesbaden: Vs. Verlag, 2004.
- Țoca, Constantin Vasile, *Romanian–Hungarian cross-border cooperation at various territorial levels, with a particular study of the Debrecen-Oradea Eurometropolis [European Grouping of Territorial Cooperation–EGTC]*, Editura Universității din Oradea, 2013, 174p.
- Țoca, Constantin Vasile, Ioan Horga, Luminita Șoproni, *The Evaluation of Cross-Border Cooperation in Europe*, Debrecen, Debrecen University Press, 2017

- Vadean, Mihai Romulus, *Relațiile româno-ungare în contextul integrării în structurile europene și euro-atlantice (1989-2010)*, Iași, Ed. Lumen, 2011,
- Milada Vachudova, *Europe Undivided: Democracy, Leverage, and Integration after Communism*, New York: Oxford University Press, 2005
- Văduva, Sebastian, *Antreprenoriat în Managementul Public. Globalizarea, europenizarea și importanța societății civile a afacerilor*, Editura Economică, București, 2015,
- Vedung, Evert *Public Policy and Program Evaluation*, Transaction Publishers, New Jersey, 2009
- Vlăsceanu, Lazăr, *Politică și dezvoltare. România încotro?*, Editura Trei, București, 2001, p. 244
- Wassenberg, Birtte, *Vers une eurorégion ? La coopération transfrontalière franco-germano-suisse dans l'espace du Rhin supérieur de 1975 à 2000*, Peter Lang, Bruxelles, 2007.
- Wendt, Alexander, *Social theory of international politics*. Cambridge: University Press, 1999
- Yoder, Jennifer A., *Crafting Democracy: Regional Politics in Post-Communist Europe*, editura Rowman & Littlefield Publishers, Lanham-Maryland, 2013

2. Articole

- Acemoglu, Daron și Robinson, James A., *Why Nation Fail, The Origins of Power, Prosperity and Poverty*. 1st ed, Crown Publishers, New York, 2012, apud A. Miroiu, *op. cit.*, p. 195
- Ambrus, Attila, „Some aspects on the sanitary service and institutions in the Bihor–Hajdu Bihar Euroregion”, în I. Suli Zakar, *Neighbours and Partners....*, pp. 115-120.
- Allies, Paul, „Une histoire de la politique régionale européenne”, *Debater a Europe*, N.12 janeiro/junho 2015, pp.7-23.
- Amin, Ash, „An Institutionalist Perspective on Regional Economic Development”, *International Journal of Urban and Regional Research* 1999, nr. 23, pp. 365-378.
- Dan Apățean, “The Cross-Border Cooperation in European Union: a Case Study of Its Opportunities and Obstacles in the Hungary-România Region”, in C.V. Toca, I. Horga. L. Soproni, *The Evaluation of Cross-Border Cooperation in Europe*, Debrecen, Debrecen University Press, 2017, pp. 239-245
- Aumonier, Thierry, „La region est-elle l'avenir de l'organisation territoriale de l'Etat en Europe”, in Jean Claude Nemery, *Quelle organisation pour les Grandes Regions en France et en Europe?*, Paris, L'Harmattan, 2015 p. 391-394).
- Bache, Ian; Flinders, Mathew, “Multi-level Gouvernance and European Union Regional Policy”, in Ian Bache, Matthew Flinders, *Multi-level Governance*, Oxford University Press, 2004, pp. 165-178;
- Robert P. Baidic, „O evaluare statistica a Programului de cooperare transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013”, în Ioan Horga, Constantin-Vasile Țoca, Florentina Chirodea, *Evaluarea cooperării transfrontaliere la frontierele României*, Oradea, Primus, 2013, pp 131-144.
- Baldersheim, Harald, *European Regionalism-Reconstructing or deconstructing the Nation-State? Evidence from Norden*, paper presented at Arena, University of Oslo, 2000
- Baranyi, Bela, “Euroregional organisations and formations on the Eastern borders of Hungary”, în *European spațial research policy*, vol. 10, no.1, 2003, p. 85-94.
- Bertrana, Xavier; Heinat, Hubert, “The Second Tier of Local Government in the Context of European Multi-Level Government Systems”, în *Revista catalană de dret públic*, 46, 2013, p. 77.

- Băduescu, Daniel; Simuț, Ramona, « The Impact of Cross-Border Cooperation on Human Resources Employment in Local Public Administration. The case study Hungarian-Romanian Border Area» în Sebastian Văduva, Ioan S. Fotea, Andrew R. Thomas, *Solutions for Bussines, Culture and Religion in Eastren Europe and Beyond*, Springer, 2018, pp. 39-52.
- Bădulescu, Daniel; Bădulescu, Alina; Simuț, Ramona; Bac, Dorin, « Consideration on effects of Cross-Border Cooperation on Fostering Local Public Administration. Study Case: Hungarian-Romanian Border Area», în *LexLocalis*, vol. 15 (3), 2017, pp. 583-604.
- Bondar, Florin, “Două componente ale schimbării instituționale în procesul formulării politicilor publice. Cazul administrației publice românești “”, în Claudiu Crăcium, Paul E. Collins, *Managementul Politicilor Publice. Transformări și perspective*, Iași, Polirom, 2008, p. 228.
- Bondar, F., “Reforma formulării politicilor publice între schimbarea premiselor și schimbarea presupuzițiilor”, în F. Bondar, *Politici Publice și Administrație Publică*, Polirom, Iași, 2007, p. 105.
- Boullineau, Emanuel; Suci, Mircea (2008),”Décentralisation et régionalisation en Bulgarie et en Roumanie. Les ambiguïtés de l’européanisation”, in *L’espace géographique*, 2008, vol. 37, p. 357.
- Bovaird, Tony; Loeffler, Elke, «Coproducting public services with service users, communities, and third sector », in James L Perry, Robert K, Christiansen, *Handbuck of Public Administration*, ed. III-a, Wiley, 2015, pp. 235-250.
- Bowden, Alistar Joyce Liddle, “Evolving public sector roles in the leadership of placed-based partnership from controlling to influencing policy?”, in *Regional Studies*, 2018, vol. 52, nr. 1, pp. 145-155
- Brusis, Martin, „European Union incentives and regional interest representation in Central and East European countries”, în *Acta Politica*, 2010, **45**, 70-89.
- Brussis, Martin, “Regionalisation in the Czech and Slovak Republics: Comparing the Influence of European Union”, in Michael Keating and James Hughes (eds.): *The Regional Challenge in Central and Eastern Europe, Territorial Restructuring and European Integration*. Paris, Presses interuniversitaires européennes/Peter Lang 2003, pp. 89-105.
- Florentina, Chirodea, “Evaluarea programelor de cooperare transfrontalieră. Instrumente, metodologii și particularități”, în I. Horga, C.V. Țoca, F. Chirodea, *op. cit.*, pp. 35-47.
- Carp, Radu, Sienerth, Andra, „Decentralization in Romania: a constant failed reform under scrutiny from the constitutional limits perspective”, *Jurisprudence*, vol. 21, nr. 4, 2014, pp. 1208- 1232
- Cismas, Laura Mariana; Sabău, Cristian, “Cross-Border Cooperation in Europe: The Case of Bihor-Hajdu Bihar Euroregion”, în *International Bussines Reaserch*, vol. 5, (3)/2012, pp. 91-99.
- Courcelle, Thibaud; Taule, François, „Does the EU Regional Policy reinforce the European citizenship?”, in *Debater a Europe*, N.12 janeiro/junho 2015, p. 169.
- Czimre, Klara, “Reflections on *Eurolimes*: Then Years and Twenty Issues”, *Eurolimes*, vol. 20, 2015, pp. 195-211.
- Davids, Mila, Koen Frenken, “Proximity, knowledge nase and the innovation process: towards an integrated fremwork, in *Regional Studies*, 2018, vol. 52, nr. 1, pp. 23-34
- Dogot, Cristina Maria, ”Euro-regions and permeability of borders, a Romanian perspective”, în Ioan Horga, Istvan Suli-Zakar, *Regional Development in the Romanian-Hungarian Cross-Border Space–From National to European Perspective*, Debrecen, 2006, pp. 76-89.

- Drăgan Gabriela, Pascariu Gabriela, “Cadrul legal, actori instituționali, mecanisme specifice Politicii de Coeziune în perioada 2007-2013”, in Drăgan Gabriela, Orban Leonard și Pascariu Gabriela (eds.) *Politica de Coeziune a Uniunii Europene, determinanți, mecanisme, instrumente*, București, Ed. Universitară, 2013, pp. 77-100
- Ekiert, Grzegorz, “Dilemmas of Europeanisation: Eastern and Central Europe after the EU Enlargement”, in Magdalena Gora, Katarzyna Zielinska, *Democracy, State and Society. European Integration in Central and Eastern Europe*, Jagellonian University Press, 2011, p. 40.
- Feier, Flavius; Bădulescu, Daniel, “The HU-RO cross-border cooperation programme 2007-2013: insights related to the effectiveness of using the European funds”, in *Journal of Business and Economics Oradea*, 2016, 1 (1), p. 49 (pp. 47-57);
- Ferry, Martin, “The EU and recent regional reform in Poland”, in *Europe-Asia Studies*, 2003, Vol. 55, No. 7, pp. 1097-1116.
- Finney, John W.; Moos, Rudolph H., “Four Types of Theory That can guide Traitement Evaluation” , in Huey-Tsyh Chen and Peter H. Rossi, *Using to Improve Program and Policy Evaluations*, Greenwood Press, New York, Westport, Connecticut, London, 1992, pp. 15-28
- Gherman, Alin Ciprian, “Cross-Border Police Cooperation in the Field of Road Traffic between Romania and Hungary: Case Study: Bihor Hajdu Bihar Counties”, in *EuroTimes, 20 EuroTimes: Theoretical Approach and Borders Assessment* (ed. Ioan Horga, Istvan Suli-Zakar), Oradea: Oradea University Press, Autumn 2015, pp. 39-52.
- Gherman, Alin Ciprian, „Evaluarea cooperării politienesti transfrontaliere in domeniul transporturilor rutiere” in Horga Ioan, Țoca Constantin-Vasile, Chirodea Florentina, *Evaluarea cooperării transfrontaliere la frontierele României*, Oradea, Primus, 2013, pp. 87-101.
- Gora, Magdalena; Zielinska, Katarzyna, “Europeanisation in the EU New Member States. Aspects and Research Agenda”, în Magdalena Gora, Katarzyna Zielinska, *Democracy, State and Society. European Integration in Central and Eastern Europe*, Jagellonian University Press, 2011, p. 18.
- Gorzalak, Gregoz, “Myths on local self-government in post-socialist countries”, in Dostál, P., Illner, M., Kára, J. and Barlow, M. (eds.), *Changing territorial administration in Czechoslovakia: International viewpoints*, Amsterdam: University of Amsterdam, Charles University, and the Czechoslovak Academy of Sciences, 1992.
- Hamez, Gregory, „Cartographie la frontiere, de la ligne aux représentations complexes”, in Francois Moule, *Frontieres*, Presse Universitaire de Bordeaux, Bordeaux, 2017, pp. 37-52
- Hansen, Teis, Jannika Mattes, “Proximity and power in collaborative innovation process”, in *Regional Studies*, 2018, vol. 52, nr. 1, pp. 35-46
- Hardi, Tamas, « Euroregions in Hungary »’, în *GeoPolica. Revista de Geografie Politică, Geopolitică și Geostrategie*, Anul IV, nr. 20 (4 /2006), pp. 71-84.
- Hatry, Harry P., « Tracking the Quality of Services », in James L Perry, Robert K, Christiansen, *Handbook of Public Administration*, ed. III-a, Wiley, 2015, pp. 308-333
- Hinfray, Noemie, « Potentialities et obstacles de la politique euroregionale au sein des nouvelles Etats membres. Reflexions a partir du cas de l’Euroregion Bihor (Roumaine)-Hajdu Bihar (Hongrie)», in Horga Ioan, Țoca Constantin-Vasile, Chirodea Florentina, *Evaluarea cooperării transfrontaliere la frontierele României*, Oradea, Primus, 2013, p. 49-66
- Hertzog, Robert, “Des regions sans identité. Une décentralisation sans repères”, in Jean Claude Nemery, *Quelle organisation pour les Grandes Regions en France et en Europe?*, Paris, L’Harmattan, 2015, p. 67, 47-72.

- Horga, Ioan; Şoproni, Luminița, “The Romanian–Hungarian Border, link or delimitation for the post-adhesion process of Romania and Hungary? », in *Eurolimes*, nr. 8/Autumn 2009, pp. 43-57.
- Horga, Ioan, “The State remained the most important partner of the European Union in the field of regional policy in Central and Eastern Europe, în volumul *Facing the Challenges in European Union. Re-thinking of EU Education and Research for Smart and Inclusive Growth (EuInteg)*, (Ewa Latoszek, Magdalena Proczek, Agnieszka Klos, Marta Pachocka and Ewa Osuch-Rak), Polish European Community Studies Association–Elipsa, Warsaw, 2015, p. 257-282.
- Horga, Ioan, „Romanian from Nation-State to Multilateral Governance” în ed. Carlos Pacheco Amaral, *The Regional Autonomy and International Relations*, Paris: L’Harmattan, 2011, pp. 281-303.
- Horga, Ioan, “Evaluarea *on-going* a Programului de Cooperare transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013”, în Horga Ioan, Țoca Constantin-Vasile, Chirodea Florentina, *Evaluarea cooperării transfrontaliere la frontierele României*, Oradea, Primus, 2013., pp 23-36.
- Horga, Ioan; Ghimiș, Anamaria, “The role of the borders in the Romanian regionalization”, in *Transylvanian Review*, vol. XXIII, Supplement No.2, 2014, 202-21.
- Horga, Ioan, “Valorificarea corectării științifice din mediul academic pentru evaluarea *on-going*. Evaluarea programelor de cooperare teritorială/transfrontalieră”, în Ioan Horga, Constantin Vasile Țoca, Florentina Chirodea, *Evaluarea cooperării transfrontaliere la frontierele României*, Oradea, Ed. Primus, 2013, pp. 21-34.
- Horga, Ioan, Suli-Zakar, Istvan, “Still *Eurolimes*?” in *Eurolimes*, vol. 20, 2015, pp. 5-25
- Horga, Ioan, « De la décentralisation à la recentralisation en Europe Centrale et Orientale: Etude des cas – Roumanie », in *Pol Sud*, nr. 46, vol. 1/2017, p. 63-79
- Horga, Ioan, Pop Claudiu. „The Role of Public Administration in the CBC in the context before and after Economic Crisis”, in Țoca, Constantin Vasile, Ioan Horga, Luminița Şoproni, *The Evaluation of Cross-Border Cooperation in Europe*, Debrecen, Debrecen University Press, 2017, pp. 31-46.
- Hughes, James; Sasse, Gwendolyn; Gordon, Claire, “Conditionality and compliance in the EU’s eastward enlargement: regional policy and the reform of sub-national governance”, *Journal of Common Market Studies*, 2004, 42 (3), pp. 523-551.
- Houtum, van Henk, Robert Giellis, “Elastic Migration: the Case of the Dutch Short Distance Transmigrants in Belgium and German Borderlands”, in *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 97, 2, 2002, pp. 195-202
- Illner, Milka, „The Territorial Dimension of Public Administration Reforms in East-Central Europe,” in *Polish Sociological Review*, vol. 1, no. 117, 1997, pp. 23-45.
- Lamassoure, Alain, *Lamy-Collectivités territoriales*, nr. 5 (septembre 2005)
- Leloup, Fabienne, Sebastien Pradella, „Gouvernance, Gouvernance multiniveaux et gouvernance transfrontaliere”, in Francois Moulle, *Frontieres*, Presse Universitaire de Bordeaux, Bordeaux, 2017, pp. 143-164
- Leloup, Fabienne „ La frontiere, construction politique”, Francois Moulle, *Frontieres* Presse Universitaire de Bordeaux, Bordeaux, 2017, p. 73-101
- Levrat, Nicolas, « La coopération territoriale: adaptation de la coopération transfrontaliere aux nouveaux territoires du projet européen », *Revue des Affaires européennes*, 2006/3, pp. 495-509.
- Jacoby, Wade, „Inspiration, Coalition, and Substitution: External Influences on Post-communist Transformations, *World Politics*, 2006, 58. pp. 623-651.
- Keating, Michel, „Regionalisation in Central and Eastern Europe: The Diffusion of a Western Model?”, in Michael Keating and James Hughes (eds), *The Regional*

- Challenge in Central and Eastern Europe. Territorial Restructuring and European Integration* (Brussels: P.I.E.-Peter Lang), 2003, pp. 51–67.
- Kerlin, James (2001), *The Politics of Decentralization in Poland: Influences and Outcomes*, Paper presented at the Annual Meeting of the American Political Science Association, San Francisco, 2001, in particular pp. 14-18.
- Khademian, Anne M; Sharif, Fatima Sparger, «Developing effective relations with legislatures», in James L Perry, Robert K, Christiansen, *Handbuck of Public Administration*, ed. III-a, Wiley, 2015, pp. 157-179.
- Kruglasov, Anatoliy, „Central and Eastern Europe Regional Reforms: From Dismantling a Soviet Model to Europeanizing a National One” in Francesco Palermo & Sara Parolari, *Regional Dynamics in Central and Eastern Europe New Approaches to Decentralization*, Brill Online: Leiden, 2013, pp. 8-34.
- Lamassoure, Alain, « Comment accompagner les relations transfrontalieres ? » in *Lamy-Collectivités territoriales*, nr. 5/ septembre 2005, p.4.
- Leloup, Fabienne „ La frontiere, construction politique”, Francois Moule, *Frontieres*, Presse Universitaire de Bordeaux, Bordeaux, 2017, p. 73-101
- Malaret, Elisenda, „L’evolution de la question regionale: Quel avenir pour l’Etat des autonomies en Espagne?”, în Jean Claude Nemery, *Quelle organisation pour les Grandes Regions en France et en Europe?*, Paris, L’Harmattan, 2015, p. 372-375, 363-377.
- Malova, Darina; Branislav, Dolny, “The Eastern Enlargement of the European Union: Chalanges to Democracy”, in Magdalena Gora, Katarzyna Zielinska, *Democracy, State and Society. European Integration in Central and Eastren Europe*, Jagellonian University Press, 2011, pp. 63-77.
- Marcou, Gerard, “Regionalisation for Development and Accession to the European Union: a Comparative Perspective”, in Gerard Marcou, *Regionalization for Development and Accession to the European Union: A Comparative Perspective*, LGI Fellowship Series: 2002, 11-25.
- Marcou, G., “L’adaptation des structures territoriales face à la politique régionale communautaire “, *Revue d’études comparatives Est-Ouest*, 2002, vol. 32, n 3: 131-167.
- Marcou, Gerard, “Existe-t-il un territoire des regions?” în *AJDA*, 2013, p. 15-56.
- Marek, Dan; Baun, J. Michael, “The EU as a Regional Actor: The Case of the Czech Republic”, *Journal of Common Market Studies*, 2002, Vol. 40, No. 5, pp. 895-919.
- Marga, Andre, “Democracy as Form of Life”, in *Eurolimes 8, Europe and Economic Frontiers* (ed. Luminita Soproni and all), Oradea, Oradea University Press, Autumn 2009, pp. 141-154.
- Matei Lucica, Matei Ani, „The Administrative System of European Union –from Concept to Reality”, in *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 2011, nr. 33 E, pp. 170-196
- Matiuță, Cristina, “Decentralisation and regional policy in Eastern Europe: Considetation on Romania and Bulgaria”, in Barlett William, Malekovic Sanja & Monastiriotis Vassilis, *Decentralistation and Local Development in South East Europe*, Houdmills, Palgarve & Macmillan, 2013, pp. 135-150.
- Melenciuc, Ioana; Stavaru, Ana Maria, *Întărirea capacității administrative. Dezvoltarea sistemului national de evaluare a interventiilor publice in Romania: design organizational. Cultura și capacitate de evaluare*, București, Ed. Tritonic, 2015.
- Merloni, Francesco; Amaral, Carlos Pacheco E., “Introduction”, in *Tendances of Regionalisation in the European Contries (2007-2015)*, Congress of Locaux and Regional Power of European Council, Strasbourg, 2016, p. 5-27.

- Mero, Katalin; Piroska, Dora, "Policy Diffusion, Policy Learning and Local Politics: Macroprudential Policy in Hungary and Slovakia", in *Europa-Asia Studies*, vol. 69, nr. 2, May 2017, pp. 458-482.
- Mora, Cristina, „Dezvoltare regională între cooperare și regionalizare”, *Revista transilvană de științe administrative*, nr. 1(3), 2000, 85-92
- Mowlett, Michael; Mukherjee, Ishni; Ryaner, Jeremy, «Designing Effectiv Programs», in James L Perry, Robert K, Christiansen, *Handbuck of Public Administration*, ed. III-a, Wiley, 2015, pp. 180-196.
- Newcomer, Kathryn E., "Evaluating the Performance of Public Programs", in James L Perry, Robert K, Christiansen, *Handbuck of Public Administration*, ed. III-a, Wiley, 2015, pp. 333-352.
- Nicholson-Crotty, Sean, «Using grants to achive public responses », în James L Perry, Robert K, Christiansen, *Handbuck of Public Administration*, ed. III-a, Wiley, 2015, pp. 197-214
- North, D. C., *Institutions, Institutional Changes and Economic Performance*, Cambridge University Press, 1990.
- O'Dowd, Liam, The Changing Significance of European Borders în James Anderson, Liam O'Dowd, Thomas Wilson, *New Borders for a Changing Europe*, Frank Cass Publishers, 2003, p. 23.
- Olson, M., *Creșterea și declinul națiunilor, Prosperitate, stagflație și rigidități sociale*, Iași, Polirom, 1999.
- Olson, M., *Power and Prosperity. Outgrowing Communist and Capitalist Dictatorships*, Basic Books, New York, 2000.
- Ostrom, Elinor, "Institutional Rational Choice: An Assesment of Institutional Analysis and Development Fremwork", in Paul. A. Sabatier, *Theories of Policy Process*, Westview Press, Boudler, Colorado, 1999, pp.35-71.
- Palota, J. Abonyine, "A comparative analysis of socio-economic infrastructure indices in the micro-regions of the Hungarian-Romanian border countries", in Suli Zakar, Istvan *Neighbours and the Parterns: on the two Sides of the Borders*, Debrecen University Press, 2006., pp. 353-358
- Penzes, Janos; Erno Molnar, "Analysis of the economic pontential in Bihor and Hajdu Bihar Counties". In *Eurolimes*, vol. 4, pp. 25-36.
- Perkmann, Marcus, "Cross-border regions in Europe. Significance and drivers of cross-border cooperation", in *European Urban and Regional Studies*, 10(2), 2003, p. 153-171.
- Pissaloux, Jean-Luc, "Breves observations sur la delimitations des Grandes Regions", în Jean Claude Nemery, *Quelle organisation pour les Grandes Regions en France et en Europe?*, Paris, L'Harmattan, 2015 pp. 111-129.
- Pogatsa, Zoltan "The Recentralisation of the Economic Development în Hungary", în Palermo F. & Parolari, S. *Regional Dynamics in Central and Eastern Europe New Approaches to Decentralization*, Brill Online, 2013, pp. 147-174.
- Polgar, Istvan; Moise, Alin Ionuț Cornel, "Cross-Border Cooperation Programme Hungary-Romania 2007-2013, Promotor of Educationa", in Constantin Vasile Toca, Ioan Horga, Luminita Soproni, *The Evaluation of Cross-Border Cooperation in Europe*, Debrecen, Debrecen University Press, 2017, pp. 87-91.
- Pontier, Jean Marie, "La redistribution des competences entre le department et la region", Jean Claude Nemery, *Quelle organisation pour les Grandes Regions en France et en Europe?*, Paris, L'Harmattan, 2015, pp. 73-98.
- Pop, Claudiu Adrian, Ioan Horga, Mariana Bocoï, "The evolution of foreign capital in Western Romania (1991-2017). Case study – Bihor County", in *Analele Universitatii din Oradea, Seria Relatii Internationale si Studii Europene*, 2017, tom IX, pp.126-144

- Popescu, Gabriela „Structural Dynamic of the Public Sector and Multi-level Governance: between hierarchies, market and network forms”, *Revista de Administrație și Management Public*, nr. 17, 2011, pp. 47-63
- Popoviciu, Adrian C., “The Frontier workers and the Cross-Border Cooperation”, in Țoca, Constantin Vasile, Ioan Horga, Luminita Șoproni, *The Evaluation of Cross-Border Cooperation in Europe*, Debrecen, Debrecen University Press, 2017, pp. 298-305.
- Radics, Zsolt; Kulcsar, Balasz; Kosma, Gabor; “Communication between Settlements in the Center Part of Hungarian–Romanian Border-Tourism and Renewable Energy”, în *Eurolimes*, 12, *Communication and European Frontiers* (ed. Luminita Șoproni and all), Oradea: Oradea University Press, Autumn 2011, pp. 121-130.
- Rangeon, Francois, “Les effets du decoupage regionale”, în Jean Claude Nemery, *Quelle organisation pour les Grandes Regions en France et en Europe?*, Paris, L’Harmattan, 2015, pp. 227-238
- Rossi, Peter H. și Wright, Sonia R., “Evaluation Research: An Assessment of Theory, Practice and Politics”, *Evaluation Quarterly*, 1, nr. 1 (februarie 1977), p. 21
- Reitel, Bernard, Thomas Perrin, Pauline Pupier, „Metropolisation transfrontaliere”, in Francois Moule, *Frontieres*, Presse Universitaire de Bordeaux, Bordeaux, 2017, pp. 209-232
- Sageata, Dănuț Radu, „Reformele administrative din România - Între rațiunile politice și realitățile geografice”, *Geograficul*, nr. 1-2, București, 2011, pp. 3-26
- James W. Scott, „Bordering, Border Politics and Cross-Border Cooperation in Europe”, in Filippo Celata, Raffaella Coletti, *Neighbourhood Policy and the Construction of the European External Borders*, Springer, 2015, pp. 27-44
- Serfezi, Gyula F., “Evaluarea *ex-post* a proiectului transfrontalier “Improvement of the cross-border Wifi internet communication and internet access at the level of Oradea Metropolitan Area and Debrecen City”, în Ioan Horga, Constantin-Vasile Țoca, Florentina Chirodea, *Evaluarea cooperării transfrontaliere la frontierele României*, Oradea, Primus, 2013., pp 257-276
- Sigrist, Kenneth A., “Puterea în tranziție: designul reformelor administrației publice în statele aflate în tranziție. Cazul României”, în Claudiu Craciun, Paul E. Collins, *Managementul Politicilor Publice. Transformări și perspective*, Iași, Polirom, 2008, p. 72.
- Silași, Grigore; Magagnotti, Paolo, ”Cooperation Between Regions of Different Countries and Cross-Border Cooperation in Europe the Case-Study Euroregion Tirol-South Tirol–Trentino”, în Ioan Horga, Iordan Gheorghe Bărbulescu, Adrian Ivan și alții, *Regional and Cohesion Policy, Insights into the role of the Partnership Principle in the New Policy Design*, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2011, pp.165-192
- Sienerth, Andra Karla, „Governmental Activities Regarding Regionalization in Romania in 2013”, *Research and Science Today*, supplement 3/2015, pp. 239-246
- Smith, Adrien, „Regions, Spaces of Economic Practice and Diverse Economies in the „New Europe”, *European Urban and Regional Studies*, 2004, 11(1), pp. 9-25.
- Stanus, C.; Pop, D. (2011), ‘Romania’, în: Xavier Bertrana, Hubert Heinet, (eds.). *The Second Tier of Local Government in Europe. Provinces, counties, départements and Landkreise in comparison*. Abingdon & New York: Routledge, 2011, pp. 205-223.
- Suli-Zakar, Istvan, “The Role of Euroregions and Eurometropolis in the Etherealisation of the Borders in the Eastern Periphery of the European Union”, in *Eurolimes*, vol. 9 (Spring, 2009), p. 140
- Suli-Zakar, Istvan; Tokes, Tibor; Linkey, Gyula, “The Operation and Development of CBC–Institution along the Hungarian-Romanian Border in Light of Research Results of Institut for Euroregional Studies (IERS), Debrecen–Oradea”, in *Eurolimes*, vol. 16, 2013, pp. 129-162

- Șoproni, Luminița; Chirodea, Florentina; Stoica, Alina, “The Role of Cross-Border Cooperation in the Cross-Border Region Branding”, in Țoca, Constantin Vasile, Ioan Horga, Luminita Șoproni, *The Evaluation of Cross-Border Cooperation in Europe*, Debrecen, Debrecen University Press, 2017, pp. 47-56
- Șoproni, Luminița; Horga, Ioan, (2015), “Economic Transition in Romania: A Completed Process”, in Savvas Katsikides, Pavlos I Koktsidis (eds), *Societies in Transition. Economic, Political and Security Transformations in Contemporary Europe*, Springer, 2015, p. 88. (pp 87-109)
- Talmaciu, Mihai, „Study on the relationships between institutions, governance and leadership and regional development policy in Romania”, *Procedia Economics and Finance*, nr. 15, 2014, pp. 1281-1288
- Tatur, Melanie, “Conceptualising the Analysis of “Making Regions” in Post Socialist Europe”, in Tatur, Melanie, *The Making of Regions in Post-socialist Europe: The Impact of Culture, Economic Structure and Institutions Case Studies from Poland, Hungary, Romania and Ukraine*, Vol. 1, Wiesbaden:Vs Verlag, 2004, pp. 11-23.
- Tănăsescu, Simina, “Romania”, in *Tendances of Regionalisation in the European Contrie (2007-2015)*, Congress of Locaux and Regional Power of European Council, Strasbourg, 2016, p. 173-180.
- Thalassinos, Eleftherios; Dafnos, Giorgios (2015), “EMU and the Process of European Integrations: Southern Europe’s Economic Challenges and the Need for Revisiting EMU’s Institutional Fremwork”, în Savvas Katsikides, Pavlos I Koktsidis (eds) *Societies in Transition. Economic, Political and Security Fransformations in Contemporary Europe*, Springer, 2015, pp. 15-38.
- Timofte, Claudia Simona; Țoca, Constantin Vasile, “Collaboration between Local Public Administration with the Business Environment and Universities in the Bihor Hajdu-Bihar Euroregion”, in Constantin Vasile Țoca, Ioan Horga, Luminita Șoproni, *The Evaluation of Cross-Border Cooperation in Europe*, Debrecen, Debrecen University Press, 2017, p.157-168.
- Timofte, Claudia Simona; Pop, Claudiu Adrian, “The Role of Bihor County Prefecture in the Cross-Border Competition”, în Constantin Vasile Țoca, Ioan Horga, Luminita Șoproni, *The Evaluation of Cross-Border Cooperation in Europe*, Debrecen, Debrecen University Press, 2017, pp. 81-85.
- Mihaly Tömöri, « The Role of the DebOra Cross-Boredr Eurometropolis in the Ungarian–Românian CBC Relations. A case Study of Shoping Turism in Debrecen and Oradea », în *Eurolimes*, 11, *Leaders of the Borders. Borders of the Leaders* (Cristina Maria Dogor and all), Oradea University Press, Spring 2011, (pp. 170-178
- Țoca, Constantin-Vasile; Popoviciu, Adrian-Claudiu, “The European Grouping of Territorial Cooperation (EGTC), Instrument of Cross-border Cooperation. Case Study: Romania–Hungary”, în *Eurolimes (The Geopolitics of the European Frontiers)*, vol. X, editat de Dorin I. Dolghi, Alexandru Ilieș, Savvas Katsikides & István Süli-Zakar, 2010, pag. 92.
- Țoca, Constantin Vasile, *Romanian-Hungarian Cross-Border Cooperation at various territorial levels with a particular study of the Debrecen-Oradea Eurometropolis (European Grouping of Territorial Cooperation-EGCT)*, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2013, p. 45-48.
- Țoca, Constantin V., Horga, Ioan, “Sociological Research. Thinking the future together: the Debrecen-Oradea cross-border agglomeration”, în Istvan Suli Zakar, *Neighbours and the Parterns: on the two Sides of the Borders*, Debrecen University Press, 2008, pp. 309-314.

- Țoca, Constantin Vasile; Pocola, Bogdan Mihail, « Searching for Development of Medium-sized Cities in the European Union : A Study Case on Oradea », în *EuroTimes*, 19 , *Borders Cities in Europe* (eds. Constantin V. Țoca and all), Oradea University Press, Spring 2015, pp. 85-98
- Torok, Ibolya, „City-Region Building and Socio-Spatial Polarization in Romania”, *Procedia Earth and Planetary Science*, nr. 15, 2015, pp. 951-955
- Uniță, Ramona, „Joining the EU’s Multi-Level System of Governance—is there an East European Model of Regionalisation?” în Ioan Horga, Iordan Gh., Bărbulescu, Adrian Liuviu Ivan, Mykolia Palinchak, Suli-Zakar, Istvan, *Regional and Cohesion Policy. Insights into of the Partnership Principle in the New Policy Design*, Debrecen University Press & Oradea University Press, 2011, pp. 65-80.
- Vergatti, Radu Ștefan, «Regiuni transfrontaliere: regiunea româno-maghiară Bihor–Hajdu Bihar», în *GeoPolica. Revista de Geografie Politică, Geopolitică și Geostrategie*, Anul IV, nr. 20 (4 / 2006), pp. 85-98;

3. Surse web

- <https://www.adlo.ro> – Agentia de dezvoltare locala Oradea
- Broșură. Programul de cooperare transfrontalieră Ungaria-România, 2007-2013, disponibil pe http://huro-cbc.eu/ro/descarcare/materiale_informative_brosuri_pliante_elemente_de_identitate_vizuala_etc (consultat în 16 martie 2016).
- Committee of the Regions, European Grouping of Territorial Cooperation (EGTC), disponibil online la <http://cor.europa.eu/en/activities/networks/Pages/egtc.aspx>, accesat la data de 18.06.2016
- Euroregiunea Dunărea de jos, program disponibil* pe <http://old.mae.ro/index.php?unde=doc&id=33347&idlnk=1&cat=3>, consultat la data de 15.07.2012
- www.uoradea.ro/relatii_internationale.
- xxx *Manual on removing obstacles to CBC*, Institut of International Sociology Gorizia, 2013, p. 8 (<https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2384476&SecMode=1&DocId=2071774&Usage=2>, accesat 17 noiembrie 2017)
- Portolés, Jordi Baltà, Cross-border cooperation and cultural communities in Europe, Bruxelles, 2015, 8, disponibil online: http://www.ideasforeurope.eu/wp-content/uploads/LOW_CMC-4695-PAPER-3-Euroregions_290715.pdf, p. 17, accesat la 20.02.2016
- Programul de Cooperare Transfrontalieră derulat între 4 state partenere: Belarus, Moldova, Rusia și Ucraina, disponibil pe <http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leader2/rural-en/euro/p8-1-6.pdf>, consultat la data de 11.06.2012
- Răducanu, Alina, “Europe of or With Regions: Regionalism in Romania”, *Journal of Public Administration, Finance and Law*, Issue 3/2013, accessed on September 23, 2013, http://www.jopaf.com/uploads/issue3/EUROPE_OF_OR_WITH_REGIONS_REGIONALISM_IN_ROMANIA.pdf, p.48.
- Rezumat. Programul de cooperare transfrontalieră Ungaria-România, 2007-2013, disponibil pe <http://www.fonduri-structurale.ro/detalii.asp?eID=43&t=cooperare>, (consultat în 16 martie 2016).
- Rumford, Chris, “European Cohesion? Globalization, autonomization and the dynamics of EU integration”, *Inovation*, 2000, 13(2), pp. 183-197, accesibil la